БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАТ ҮНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 41 (9795) | 1962 оной февралиин 17, суббото | Сэн 2 мүнгэн

...ТОР, ПАРТИИН ХАНДАЛГЫЕ ...ГША БҮХЭНДЭ ОЙЛГУУЛА!

...дай Коммунистиче- ...Центральна Комитедэй ...бухы һунгагшадта хан- ...газетэнүүдтэ хэблэг-

...арлалай ССР Союзай ...едые һунгахын урда ..., бухы совет арадай ...һан зорилгонуудай ун- ...жэлэй туршада хэр ...һэн тухай парти бү- ...үмэнэ энэ Хандалгаа- ...Хандалгын мүр, үгүү- ...анхаралтайгаар ун- ..., бодожо үзыт. Ком- ...гэрэлтэ ордониие ...һайхан ажал хү- ...арад үнгэрһэн дүр- ...соо ямар ехэ амжал- ...гээшэб! Тэндэ дүр- ...бүхэн совет хүн бүхэ- ...хэл баясуулжа, ажал- ...даараа, алдарта сэсэн ...орхохо сэдьхэл түү-

...нган томо шэнэ ...интинууд баригдаад, ..., 50 миллион хүн ...һан гэрнүүдтэ орожо ...энэ электростанцинууд ...бүхэндэ жэл соо 2 паар ...ог болоо. Түмэр, бу- ... хүсэн, гааз болон ... болон торгон бүд, ... һү, мяхан бүри ехээр ...дэг болоо.

...дайшье республикын ...үүлшын дүрбэн жэл соо ...н юумые тоолоод, ха- ...Сэдьхэл зүрхэеэ баяса- ... олон: Татауровта ба- ...риалнуудай комбинат, ...он Улан-Удын түмэр- ...олгануудые бүтээдэг ...Каменскын цемент-ши- ...баригдаа. Кяхтын зэрэл- ... фабрика, Тараканов- ...ын карьер, «Север- ...Зэдын комбинадай шах- ... киловатт хүсэтэй хо- ...тор, Онохойн гэр ба- ...надай түрүүшын ээл- ...тэ 18 шэнэ предприяти ...торнай һүүлшын жэл ...ллэжэ эхилээ.

...рбэн жэл соо 516 мян- ... метр талмайтай гэр ...гада үгтөө, тарилгын ...нган гектараар ехэ бо- ...бодо малай, хонидой, ...уунай тоо олошороо. ...йнай хэды ехэ бай- ... хэрэгүүдтэмнай бии ... дунданууды, агита- ...өгүйш. Манай рес- ... оние бирагүйхэн ...э үнгэргөө. Промыш- ...гүрэнэй түсэбые дүүр- ...хха, ноохо, үндэгэ, та- ...гүрэндэ худалдаха түсэ- ...мнай дүүргээгүй. Ма- ...мэ, ороохото ургамал- ...энэ үе соо дээшэлээ- ...Тиимэһээ, хүндэтэ аги- ..., фермэ, бригада бүхэ- ...эргшэ оной дүнгүүдые ...эр шэнжэлжэ үзөөд, ... түсэбые, абаһан уялга- ...үүшын һараһаа эхилэн ... тулада дүлэтэ больше- ...мхидхэхы хүсэл орол- ...лха ёһотойш.

...энэ Программын, XXII ...һан асари ехэ зорилго- ... жэлнүүдтэ яажа бэе- ...кой зорилгонууд пар- ...га дотор тодорхойлон ...эние, агитатор, верөө ...эр уншажа ойлгоод, ... тайлбарилжа үгэхэ ёһо- ...зорилгонууд маша ехэ- ...үндэшье, харюусалга- ...лшан бүхэнэй хүсэл ...эмхидхэн элсүүлээд, ма- ...эргэтэ һаад түбэг тата- ...үнэнүүдые уридшалан ...суулжа шадабал, би- ...эй Центральна Комите- ...ет һунгагшадай үмэнэ ...илгонуудые бэелүүлхэ-

Агитатор, газетэдэ хэблэгдэһэн партиин Хандалгые уншажа, тайлбарилжа үгэхынгөө хажуугаар, ойлгууламжа-идхалгынгаа хүдэлмэридэ харуулан ойлгуулха агитациие, ниитын үндэһэн дээрэ эмхидхэгдэһэн нютагай радиодамжуулга хэрэглэлсэ.

Түнхэнэй аймагай «Маяк» колхоздо (парторганизациин секретарь нүхэр Г. Б. Булгутов) ойлгууламжын хүдэлмэри, харуулан ойлгуулха агитаци һаалишад, малшадай дунда һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Социалис мүрысөөнэй дүн саг сагтаа гаргагдажа байдаг. Малай үбэлжэлгэ, үбэлэй хурьгадые абалга һайнаар үнгэржэ байна. Нёдондо жэлэй январьтай сасуулхада байгша оной январьда һүн 57 процент ехээр һаагдаа. Энэ колхоз һү, мяха худалдаха январь һарынгаа түсэб һайнаар дүүргэжэ, һү һаалгаар январь һарада республика соогоо түрүүлһэн Түнхэнэй аймаг соохи колхозуудай манлайда гаража, партиин райкомой болон аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг баринхай ябана.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой агитаторнууд, элидхэлшэд, лекторнүүд КПСС-эй XXII съездын шиидхэбэринүүдые арад зондо һайнаар, шадамараар ойлгуулна. Ойлгууламжын хүдэлмэридэ, коммунис үзэл сурталаар бүхы хүн зоноо хүмүүжүүлэн болбосоруулха хэрэгтэ эндэхи «Баян гол» гэжэ радиожурнал шадамараар хэрэглэгдэнэ. Ажалдаа алдаршаашадай, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябаашадай алдар солынь татажа магтадаг, архинша алмайнууд, залхуу забхайнар олоной энеэдэн болон шоглогдодог, шобто харагдадаг, шоо үзэгдэдэг юм. Баргажанай аймагта хамта иимэ 9 радиожурнал эмхидхэгдээд, һайнаар хүдэлжэ байдаг.

Һунгалтада бэлэдхэхэ хүдэлмэриин, эхилбэшье, Бурядта ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана гэжэ «Советская Россия» газетын январиин 31-нэй түрүү бэшэг соо шүүмжэлэлдэ ороһоноо, агитатор, бү марта. Һунгуулиин участогуудта, агитпунктнуудта, агитаторай байшангуудта ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхынгаа хажуугаар, ажалшадай һужа байдаг газарта агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэри эрхим һайнаар табигдаха зэргэтэй.

Нүхэр агитатор! Коммунистическэ партиингаа дүлэтэ үгэнүүдые һунгагша бүхэндэ ойлгуулжа, мартын 18-да болохоёо байгаа һунгалтада бүгэдэ арадай социалис демократиин һүр жабхаланта илалта түйлэ!

СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидадууд хаа хаанагүй бүридхэлдэ абтажа байна

«СССР-эй Верховно Соведые һунгаха һунгалтын Дүримэй» 63-дахи статьягай үндэһөөр Бурядай АССР-һээ СССР-эй Верховно Соведэй Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин Окружной комиссинууд һунгагдаха зүбшөөлөө үгэһэн иимэ нүхэдүүдые депутадуудта кандидадууд болгон бүридхэлдэ абаха гэһэн тогтоолнуудые баталба гэбэл:

1905 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, СССР-эй транспортна барилгын министр **Евгений Федорович Кожевниковые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 409-дэхи Железнодорожно округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр Е. Ф. Кожевников Улан-Удэ станциин локомотивна депогой, мүн барилга-хабсаралгын 834-дэхи поездын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Улан-Удын түмэр замай техникумэй студентнэр болон багшанарай хамтын суглаануд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1932 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, Улан-Удын нарин сэмбын фабрикын бүд нэхэгшэ **Маланья Ефимовна Афанасьевае** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 410-дахи Октябрьска округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр М. Е. Афанасьева Улан-Удын нарин сэмбын фабрикын, мүн Улан-Удын мяха-консервын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, республикын түбэй больницын хүдэлмэрилэгшэдэй, Тарбагатайн аймагай «Искра» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1924 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Ленинэй орденто гүрэнэй оперо, баледэй театрын дууша, СССР-эй арадай артист **Лхасаран Лодонович Линховоиние** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 411-дэхи Советскэ округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр Л. Л. Линховоин Ленинэй орденто Бурядай гүрэнэй оперо, баледэй театрын хүдэлмэрилэгшэдэй, «Электромашина» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Бурядай хүдөө ажахын институдай багшанар болон студентнэрэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1920 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан **Санжима Очировна Бальжиновае** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 412-дохи Баргажанай округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр С. О. Бальжинова Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй, тус аймагай Баргажанай леспромхозой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Хойто-Байгалай аймагай «2-я пятилетка» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1914 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Мухаршэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой агроном **Юлия Ивановна Лютаевае** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 413-дахи Бичурын округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр Ю. И. Лютаева Мухаршэбэрэй аймагай «Заганский» колхозой гэшүүдэй, тус аймагай «Эрдэм» совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай, Бичурын аймагай Бичурын сахарай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1927 ондо түрэһэн, КПСС-эй Закаменай райкомой нэгэдэхи секретарь **Гавриил Павлович Тюменцевые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 414-дэхи Зэдын округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр Г. П. Тюменцев Закаменай аймагай Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Закаменай аймагай «Байкал» колхозой гэшүүдэй, Зэдын аймагай «Октябрьский» совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1908 ондо түрэһэн, партийнабэшэ, Хориин аймагай Хэжэнгын совхозой оньһожоруулагдаһан ажахын тоосоото хонишодой бригадын ахалагша хонишон **Цынгэ Буянтуевич Буянтуевые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 415-дахи Яруунын округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр Ц. Б. Буянтуев Хориин аймагай Хэжэнгын совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба алба хаагшадай, Хориин аймагай Хориин дунда һургуулиин багшанарай, Яруунын аймагай Яруунын загаһанай заводой, мүн Ципиканай приискын управлениин Маловска үйлэдбэриин участогай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1908 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, Бурядай экономическа захиргаанай районой арадай ажахын соведэй түрүүлэгшэ **Александр Викторович Давыдовые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 416-дахи Заиграйн округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр А. В. Давыдов Заиграйн аймагай Онохойн модоной комбинадай, мүн тус аймагай Шэнэ Бэрээнэй механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшадай, Заиграйн аймагай партиин XXI съездын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1907 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, СССР-эй Госпланай Түрүүлэгшын Орлогшо **Василий Михайлович Рябиковые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 417-дохи Кабанскын округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр В. М. Рябиков Кабанскын аймагай Тимлюгэй цемент-шиферэй заводой, Байкало-Кударын аймагай Кабанскын загаһанай заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай, Прибайкалиин аймагай «Прибайкалец» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1929 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, Кяхтын аймагай Кударын совхозой кукурузашан **Радна Доржиевич Гонсоруновые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 418-дахи Кяхтын округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр Р. Д. Гонсорунов Кяхтын аймагай Кударын совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй болон алба хаагшадай, Сэлэнгын аймагай Галуута-Нуурай шахтоуправлениин, мүн Кяхтын ээрэлгэ-трикотажна фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй болон алба хаагшадай хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

***

1915 ондо түрэһэн, КПСС-эй гэшүүн, Бурядай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Андрей Урупхеевич Модогоевые** СССР-эй Верховно Соведэй депутадта кандидат болгон Бурядай АССР-һээ Национальностьнуудай Соведые һунгаха һунгуулиин 419-дэхи Түнхэнэй округой Окружной комисси бүридхэлдөө абаба. Нүхэр А. У. Модогоев Түнхэнэй аймагай Саянай совхозой хүдэлмэришэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд болон алба хаагшадай, Түнхэнэй аймагай Хэрэнэй больницын хүдэлмэрилэгшэдэй, мүн Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой гэшүүдэй хамтын суглаанууд дээрэ дэбжүүлэгдэһэн байна.

ЭБТЭЙ ЭЕТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛНЭ

Хонишон Гармажап Гарматаровай эрхилдэг ажахын тоосоондо ороһон бригада хэзээ хэзээнэйхиһээ эршэтэй шангаар ажаллана. Эндэхи хонишод үнгэрэгшэ жэлһээ ажахын тоосоое шадабаритайгаар хэрэглэжэ, һайн амжалтануудые түйлана. Тэдэнэр даажа абаһан 1200 эхэ, 1700 түлгэ хонидтоо бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэһэн байжа үбэлжэлгэеэ, түл абалгаяа эмхитэй һайнаар үнгэргэнэ. Февралиин 8-най мэдээгээр тус бригадынхид 535 хурьга абаад, нэгэшье толгой гарзада оруулангүй түлжүүлһээр. Энэмнай оролдолго хэшээлэй аша үрэ гэжэ мэдэхээр.

Хони хурьгадай хото хорёо һайнаар заһабарилагданхай хадаа һалхи хүйтэ һэрьедэггүй. Түл түрэсэ абажа байха үедөө хонишод ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг, зоотехническэ заабаринуудые наринаар сахидаг, һүни үдэргүй хурьгалха хонидоо ээлжээгээр һахидаг гуримтай. Хурьгадынь кошарно-базова аргаар түлжүүлэгдэнэ. Нарай хурьгад түрүүшын хэдэн үдэртэ эхэтээ суггаа байлгагдаад, боргожоһон хойноо тусхай бүлэгүүд болгогдожо, амидаа таһалганууд соогуур байлгагдана.

Эдэ бүгэдын ашаар хурьгадынь өөдэргэн, сула бээтэй.

— Байгша ондо манайхид 100 эхэ хони бүриһөө 100 хурьга абажа түлжүүлхэ, хонин бүриһөө 3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха зорилготойбди, — гэжэ Ханда Гарматарова хөөрэнэ.

Кяхтын аймагай хонишодой мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ябаһан Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой хонишон Гармажап Гарматаровай эрхилдэг бригадынхид абаһан уялгаяа сохом дүүргэхэ байха.

Р. Балданов,
манай корр.

Сириин делегаци Москвада ерэбэ

МОСКВА, февралиин 15. (ТАСС). Сириин Арабуудай Республикын делегаци мүнөөдэр Москвада ерээ. Оборонын болон гэгээрэлэй министр Рашид Бармада делегациие толгойлно.

Делегациин ерэһэнтэй дашарамдуулагдан, САР-эй болон СССР-эй гүрэнэй тугуудаар гоёон шэмэглэгдэһэн Шереметьевскэ аэродром дээрэ хүндэлэлэй харуул табигдаһан байгаа, гүрэнүүдэй гимнүүд наадагдаа.

СССР-эй Оборонын министр Советскэ Союзай маршал Р. Я. Малиновский, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшо С. Г. Лапин, бусад тусхай тушаалта хүнүүд делегаци угтаба.

Сириин Арабуудай Республикаһаа Советскэ Союзда байдаг элшэн сайд Рафик Аши, посольствын хүдэлмэрилэгшэд угтагшадай дунда байлсаа.

Буу зэбсэг ниитээрээ хуряахын, эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн конгрессые Москвада үнгэргэхэ

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитедэй мэдүүлгэ

Буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ хуряахын, эб найрамдалай түлөө бүхэдэлхэйн конгрессые энэ оной июлиин 9—14-дэ Москвада үнгэргэхэ тухай Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй шиидхэбэриие эб найрамдалай тала баридаг совет хүнүүд, бүхы совет олониитэ гүнзэгы ехээр һаналаа ханан угтаа. Конгресс үнгэргэхые дэмжэхыень уряалан бүхы оронуудай һайн һайхан сэдьхэлтэ хүнүүдтэ Эб найрамдалай Бүхэдэлхэйн Соведэй президент-гүйсэдхэгшэ профессор Джон Берналай хандаһан хандалгые Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет гүнзэгы ехээр дэмжэн һайшаана.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэдэг эгээн лэ элдэб олон организацинуудай, хүдэлөөнүүдэй түлөөлэгшэд эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй энэ агуу ехэ хуралда хабаадалсаха гэжэ найдажа байһанаа эб найрамдалай тала баридаг совет хүнүүд элирхэйлэн мэдүүлнэ. Тэдэнэр Москвадахи конгресс дээрэ суглархадаа, бүхы арадуудай һанал сэдьхэл зобоодог манай үе сагай эгээн шухала асуудалые—дэлхэйн термоядерна дайе зайсуулха асуудалые үргэнөөр, хүсэд һайнаар зүбшэн хэлсэхэ байна. Бүхы түбинүүдэй эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд конгрессто суглараад байхадаа, элдэб үзэл бодол баримталдаг байгаашье һаа, үгэеэ ойлголсожо, хиналта тогтоон, буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха зорилгые дүүргүүлхын тулада өөһэдынгөө ябуулгые нэгэдхэжэ шадаха байна.

Амгалан байдал гээшэ ямар ехэ аша туһатайб гэжэ ойлгодог, энхэ тайбанаар зэргэ оршон байха хараа бодолые шууд сэхээр баримталдаг, буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха, бүгэдэниитын эб найрамдал бэхижүүлхэ зорилготой хараа шэглэл шууд бэелүүлдэг совет хүн бүхэндэ, бүхы совет арадта конгрессэй арюун һайхан зорилго ойлгосотой дүтэ байна.

Конгрессэй делегадууд болон айлшад, эб найрамдалда дуратай элдэб хүсэнүүдэй түлөөлэгшэд манай ниислэлэй олониитын зүгһөө тон хани халуунаар, хүндэтэйгөөр угтагдахал.

Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй Москвада болохо уласхоорондын үргэн ехэ ассамблей хадаа эб найрамдалай түлөө тэмсэлэй шэнэ, ехэ амжалта болохо, буу зэбсэг бүгэдэниитээрээ, хүсэдөөр хуряаха хэрэгтэ, эб найрамдалай илалтада арадуудые ойртуулха гэжэ найдажа байһанаа совет хүнүүд элирхэйлэн мэдүүлнэ.

Эб найрамдал хамгаалха советскэ комитет.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ

...РЭНХЫДЭНЬ ХҮТЭЛБЭРИЛХЭДЭ...

...дай депутадуудай ...ай аймсоведэй гүй- ...даа сомоной, сель- ...ской Соведүүдые хэр ...үтэлбэрилнэб» гэһэн ...республикын Верхов- ...й Президиум һаяхан ...эбэ. Нютагай Сове- ...аймгүйсэдком үшөөл ...рэнхыдэнь хүтэлбэ- ...э эндэ тэмдэглэгдээ. ... XXII съездын ...риин ёһоор, аймсове- ...ком промышленна ..., колхоз, совхозуу- ... ажалые үндэһөөрнь ...ха, оншотой һай- ...дан хүтэлбэрилхэ ...тай юумэ хээгүй ... уршагта шалта- ... ажалшадай дун- ...эй, хүмүүжүүлгын ...һулаар ябуулһан- ...с мүрысөө тодор- ... хүтэлбэрилһэнһөө ...эргэтэ аймгүйсэд- ...хи саг үргэл- ...нүүд хабаадуу- ...мүн олониитын ... бадаруулагдаа-

гүй байба. Ажахын хүгжэлтэ шиидхэхэ гол шухала асуудалнууд сессиин үзэмжэдэ саг соогоо табигдадаггүйһөө гадна тэндэхи Уланай, Курумканай, Барханай сомоной Соведүүд сесси, зүблөөгөө хараалһан болзортоо үнгэргэдэггүй. Баргажан-Адагта оршодог поселогой Совет ажалшадай эрилтэ хэрэгсэлээр огто һонирходоггүй, баримталан хэлэхэдэ, эмнэлгын, соёл гэгээрэлэй зургаанууд, эндэхи дунда һургуули гэр байраар тон мууса хангагданхай. Үнгэрхэдөө хоёрдохи халаанда һурагшад керосин дэнгээр номоо үзэдэг байха юм.

Аймагай Совет, тэрэнэй таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгөөр үсөөн ябадаг, нютагуудтахи Соведүүдэй хүдэлмэридэ бодото туһаламжа үзүүлдэггүй шахуу. Иимэрхүүгээр хүдэлмэреэ «эмхидхээд» байхада, һунгагшадай захяа найдабари, эрилтэ хэрэглэмжэ яагаад бэелбэ, хангагдаба гээшэб?

Мүнөө үедэ аймаг дотор ямар Соведэй али талаараа түрүүлжэ, гээгдэжэ ябаһые согсолхонь тон бэрхэтэй. Ушар иимэһээ мүнөө хүрэтэр нютагай Соведүүдэй хоорондо социалис мүрысөө ёһотоор эмхидхээгүй, эдэбхитэд, депутадуудай хабаадалгатайгаар тэрэнээ нэгэтэшье зүбшэн хэлсээгүйнь гайхалтай.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда саашадаа энэл янзаараа хүдэлжэ болохолтой гээшэ гү? Яажа тиигэжэ болохоб!

Юрэнхыдэнь хүтэлбэрилхэ гуримһаа таһа арсаад, шэнээр, үүсхэлтэйгээр, улад зоной урма зориг бадаруулхаар хүдэлмэреэ эмхидхэхыень ажалшадай депутадуудай аймагай Соведые, тэрэнэй түрүүлэгшэ нүхэр Трофимовые БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиум уялгалаа. Энээнэй тулада ойрын болзор соо юун хэгдэхэ ёһотойб?

Улад зоной дунда ажалай болон политическэ айхабтар ехэ дэбжэлтэ үүсхэһэн — СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэр хүрэтэр бии байһан дутагдалнуудаа сүм усадхахыень уялгалаа. Соведүүдэй хүдэлмэри, тэдэнэй түрүү шэнэ арганүүдые гүнзэгыгөөр шэнжэлжэ, тэдээндэ бодото туһаламжа үзүүлхэ. Шиидхэбэриин дүүргэлтые хододо хинан шалгажа байха иимэ эрилтэ табигдаа. Эмхидхэлэй хүдэлмэри һайжаруулха зорилгоор саг үргэлжын комиссинуудые энэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадуулжа, депутадуудай хүсөөр нэмэлтэ элидхэл хүүлхэ, мүн һунгагшадай захяа эрилтэ гүйсэд дүүргэжэ байха шухала гэжэ дурадхаа.

Соведүүдэй хоорондо социалис мүрысөө бодотоор эмхидхэхэ, тэдэнэй хүдэлмэриие өөһэд өөһэдөөрнь харилсан шалгуулха, тэрэшэлэн ажалшадай гомдол, дурадхалнуудта анхаралтайгаар хандажа, саг соонь харюусажа байхыень БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиум мүн лэ уялгалаа.

АЖАХЫН ТООСООНДО ОРОҺОН КОМПЛЕКСНО БРИГАДАНУУД ХҮДЭЛМЭРИИН ДАБ ДЭЭРЭХИ ДҮНГҮҮД, РЕСПУБЛИКЫН КОЛХО[З,] СОВХОЗУУДТА АЖАХЫН ТООСОО СААШАДАНЬ НЭБТЭРҮҮЛХЭ ТАЛ[ААР] ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНА ОРГАНИЗАЦИИН ЗОРИЛГОНУУД ТУХАЙ

КПСС-эй областной комитедэй II пленумэй тогтоол

«Ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудай хүдэлмэриин даб дээрэхи дүнгүүд, республикын колхоз, совхозуудта ажахын тоосоо саашадань нэбтэрүүлхэ талаар областной парторганизациин зорилгонууд тухай» КПСС-эй обкомой секретарь нүхэр В. Р. Филипповэй элидхэл зүбшэн хэлсээд, КПСС-эй обкомой пленум иигэжэ тэмдэглэнэ. Хүдөө ажахые улам саашадань хүгжөөхын тула КПСС-эй ЦК-гэй сентябриин (1953 он) болон удаадахи Пленумүүдэй, партиин XX, XXI съезднүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, областной партийна организаци жэжэ ажахынуудые нэгэдүүлжэ колхозуудые бэхижүүлхэ, ехэ газартай колхозуудые хамтадхажа совхозуудые эмхидхэхэ, тракторнууд болон хүдөө ажахын бүхы техникые нэгэ эзэнэй гарта—колхозууд болон совхозуудта үгэхэ, 300 мянган гектар шэнэ ба боро газар ашаглаха талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулһан байна. Силос дарахын тулада ехэ ургаса үгэдэг кукуруза колхоз, совхозуудта анха түрүүн ургуулагдадаг болоо һэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ ургамал 53 мянган гектар газар дээрэ таригдаһан байгаа. Хэрбээ 1953 ондо хонин һүрэгэй толгой 800 мянга байгаа һаа, 1961 ондо 1 миллион хахад болотороо үдэжэ, бүдүүн нооһотой хонид бүхыдөө шахуу нарин, нарибтар нооһотой болгогдоо, 3 дахин ехээр нооһон абтадаг болоо.

Республикын колхоз, совхозууд 1959—1960 онуудта гүрэндэ ороохо таряа, мяха, һү, ноохо худалдаха түсэбөө нилээд үлүүлэн дүүргээ һэн. Үнгэрэгшэ жэлдэ ургаса ехээр үгэдэг ороохото ургамалай—шэниисын эзэлдэг талмай 27,8 мянган гектараар, силостэ орохоор таригдадаг кукурузын талмай 17,8 мянган гектараар үргэдхэгдэһэн, кукурузын силос 100 мянган тонно ехээр дарагдаһан байна. Эбэртэ бодо мал 13 мянган толгойгоор, тэрэ тоодо үнеэд 7,6 мянган толгойгоор олошорһон, колхоз, совхозуудта 1600 тонно мяхан ехээр абтаһан байна.

Тэрээнтэй хамта нёдондо жэлдэ республикын колхозууд болон совхозууд мяха, һү, ноохо, үндэгэ, ороохо таряа абаха ба худалдаха түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ. Ажахынууд ба аймагуудай олохон хүтэлбэрилэгшэд мал ажалай ба хүдөө ажахын бусад продуктнуудые абаха, гүрэндэ худалдаха түсэб болон социалис уялгануудаа дүүргэхын түлөө эршэмтэй шанга тэмсэл эмхидхээгүй, сагай уларил муу байгаа гээд, мүн бусад шалтагаануудые дурдаад, эмхидхэлэйнгээ хүдэлмэри һуладхажа, бии байгаа арга боломжонуудаа ухаансараар хэрэглэжэ шадаагүй.

Республикын колхоз, совхозуудта хүдөө ажахын продуктнуудые абалгын, гүрэндэ худалдалгын тон удаанаар нэмэжэ байһанай шалтагааниинь сагай уларилай эрхэ байдалаар бэшэ, харин хүдөө ажахын үйлэдбэриие эмхидхэлгэдэ горьтой дутагдалнуудай бии байһаар тайлбарилагдана гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тоолоно. Гол дутагдалнуудынь юуб гэхэдэ: үйлэдбэриие буруу гуримаар эмхидхэлгэ болоно. Энэ ушарта үйлэдбэриин гол һалбариинь комплексно (бүхы ажал хэдэг) гэжэ нэрэ зүүһэн бригада тэрэл хэбээрээ үлэнэ. Иимэ бригада ажахын бүхы һалбаринуудтай байхадаа, колхоз соо байһан «колхоз» шэнги болоно; ажахы доторхи газар эзэн бусаар ашаглагдадаг; үбһэ тэжээл ёһотой ямаршье эзэгүйгөөр бэлэдхэгдэдэг; эгээл һүүлиин үрэ дүнгүүдэй гэхэ гү, али абаһан продукциинь түлөө түлэхэ бэшэ, харин ямар нэгэн хүдэлмэри хэһэнэйнь түлөө ажалай түлбэри түлэдэг байһан дутагдал болоно.

Хүдөө ажахын үйлэдбэриие иигэжэ эмхидхээд, ажалай түлөөһые иигэжэ үгөөд байхада хэрэгтэй болохо хахалагдадаг газар, сабшалан болон бэлшээри, техникэ ба адууһа мал хадаа ороохо таряа, тэжээл, мяха, һү, ноохо, үндэгэ абаха түсхай бүлэг механизаторнууд болон малшадта даалгагдажа үгтэдэггүй байха юм. Мүнөө байһан бригаданууд газар тарялан болон мал ажалые нэгэн бүхэли зангилаа болгон эрхилхэ арга олгоногүй, газар таряалан эрхилхэ түрүү пропашной системэ нэбтэрүүлхэ гэхэдэ, тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые зүбөөр хэрэглэхэ гэхэдэ һаад ушаруулдаг байха юм. Эгээл ехэ дутагдалынь гэбэл, хүдөө ажахын үйлэдбэриие улам саашадань һайжаруулгада, хүдөө ажахын үмэнэ КПСС-эй XXII съездын табиһан тон ехэ, харюусалгатай зорилгонуудые шиидхэлгэдэ зорюулагдаһан арад зоной гаргадаг эдэбхи үүсхэлые мухардуулдаг байна.

Ажалай түлбэриин хуушан гурим олон тоото нормо, түлбэриин арба мянган ондо ондоо түлөөһэ бии болгоһон байгаа. Энэ ушарта элдэб янзын хуурмаг мэдээ хүргэхэ, нэмэлтэ хэхэ, мүн ондоошье хорото ааша гаргахада таатай эрхэ байдал тохёолдоһон юм. Тэрэ хадаа колхозниигууд болон совхозуудай хүдэлмэришэдые ажалайнь талаар урмашуулдаггүй байгаа.

Ажахы дотороо газараа эзэтэй болгохо, үбһэ тэжээл эзэн ёһоор бэлэдхэхэ, ажалай түлбэриин дутагдалнуудые дабан гараха арга замуудые шэлэн бэдэржэ байха үедэ ороохо таряа, овощ болон хартаабха, ноохо болон хониной мяха, һү болон үхэрэй мяха, гахайн мяха, үндэгэ, шубуунай мяха абаха талаар ажахын тоосоондо ороһон комплексно тусхай бригаданууд колхоз, совхозуудта бии боложо эхилээ һэн. Эдэ бригаданууд ажахын тоосооной гуримаар ажалаа эрхилжэ, ямар нэгэн хүдэлмэри хэһэнэй түлөө бэшэ, харин абаһан продукциинь түлөө ажалай түлөөһэ үгэхэ гуримда ороһон юм.

Ажахын тоосоондо ороһон тусхай бригадануудые олоор эмхидхэһэн ушар газар таряалан эрхилхэ пропашной системэдэ орохо, нийтын мал ажалда бардам хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгые нилээд хүнгэдхэжэ үгэнэ. Тиигэйнэйшье ашаар ойрын жэлнүүдтэ хахалагдадаг газарай 100 гектар бүридэ 75 центнер, бусад газарай 100 гектар бүридэ 16 центнер мяха абаха зорилго шиидхэгдэхэ юм.

Шэнэ гурим анха түрүүн үүсхэгшэд Хориин аймагай Хэжэнгын совхозой хонишод Цэнгэ Буянтуев, Түдуп Тушинов, Бадмацырен Жамьянов болон бусад болоно. Тэдэнэй жэшээгээр абаһан продукциинь түлөө ажалай түлбэри үгэдэг байхаар хүдөө ажахын продуктнуудые абадаг ажахын тоосоондо ороһон комплексно тусхай бригаданууд хаа хаанагүй эмхидхэгдэжэ эхилээ һэн. Мүнөө үедэ республика доторнай ажахын тоосоондо ороһон 528 комплексно бригаданууд, тэрэ тоодо хонин ажалда — 484, эбэртэ бодо малай талаар — 23, гахайн ажалда — 5, газар таряалан болон ажахын бусад һалбаринуудта 16 бригаданууд хүдэлнэ. Ажахын тоосоондо ороһон хонишодой комплексно бригадануудта бүхы хонидой хахадһаань олонхи, 10 мянган га таряалан, 32 мянган га сабшалан даалгагданхай. Тэдэнэр 1961—1962 оной үбэлжэлгэдэ 400 мянган центнер үбһэ, 6 мянган тонно силос өөһэдөө бэлэдхэһэн байна.

Ажалаа эмхидхэхэ, ажалай түлбэриие үгэхэ шэнэ гурим нэн түрүүн хонин ажал дээрэ Хориин, Кяхтын, Мухаршэбэрэй, Зэдын аймагуудта илангаяа үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Эдэ аймагуудта бии байгаа отаронуудай 58 процентнь ажахын тоосоондо оруулагданхай. Ажалаа комплексноор эмхидхэхэ, абаһан продукциинь түлөө ажалай түлбэриие үгэхэ гуримда Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозууд бүхы дээрээ оронхой.

Бригадануудые ажахын тоосоондо оруулха, абаһан продукциинь түлөө ажалай түлбэриие үгэхэ гурим үйлэдбэриин олохон участогууд болон ажахынуудай бодото байдал дээрэ һайн байһанаа харуулаа. Энээниие Хэжэнгын совхозой нүхэр Ц. Б. Буянтуевай даадаг ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадын ажал-ябуулга үнэншэмөөр гэршэлжэ үгэнэ. Энэ бригада 6 хүнһөө бүридэжэ, үнгэрэгшэ жэлдэ 800 толгой эхэ хонидтой, 400 толгой эмэ түлгэнүүдтэй отарые хараһан байна. Үйлэдбэриин даабариин ёһоор тус бригада 42 центнер ноохо абаха, хонидой амидын шэгнүүрые 320 центнерээр нэмээхэ, 2 мянган центнер бүдүүн тэжээл, 150 тонно силос дараха ёһотой байгаа. Жэлэй эсэстэ энэ бригада үйлэдбэриингөө даабари сүм дүүргээд, 36,1 мянган түхэригэй продукци абаа гэхэ гү, али даабариһаа гадуур 10 процент ехэ продукци абаһан байха юм. Тиихэ зуураа продукци абалгада түсэблэгдэһэн гаргашануудаа 2,4 мянган түхэригөөр гэхэ гү, али 17,6 процентээр бага болгоһон байна. Нэгэ центнер ноохоной өөрынь үнэ совхоздо 210 түхэриг болоһон байхадань энэ бригадада 164 түхэриг болоһон байха юм; хониной мяханай (амидын шэгнүүрые нэмээһээрнь) өөрынь үнэ совхоздо 42 түхэриг болоходонь энэ бригадада 20,9 түхэриг болоһон байха юм. Бригадын гэшүүн бүхэн дунда зэргээр 6 мянган түхэригэй продукци абаһан болоно. Үйлэдбэридэ гаргашалагдаһан 1 түхэригтэ 2,4 түхэригэй продукци абтаа. Хүдөө ажахын газарай 100 гектар бүридэ 660 килограмм ноохон, 50 центнер хониной мяхан (амидын шэгнүүрые нэмээһээрнь) абтаа. Хэжэнгын совхозой ажахын тоосоондо ороһон Түдуп Тушиновай болон бусадай комплексно бригаданууд мүн лэ һайн үрэ дүнгүүдые туйлаһан байна.

Хүдөө ажахын ургамалнуудай ургасые ехээр доошолуулһан сагай уларилай хэршье муу байгаа һаань, Зэдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо ажахын тоосоо нэбтэрүүлһэнэй, мал ажал болон газар таряалан дээрэ комплексно бригадануудые эмхидхэһэнэй ашаар 1960 онойхидо орходоо үйлэдбэриин гаргашанууд 65,4 мянган түхэригөөр гэхэ гү, али 10 гаран процентээр бага болгогдоһон байна. 1960 онойхитой сасуулхада, хонин ажал дээрэ — 24,8 мянган түхэригэй гэхэ гү, али 5 процент, эбэртэ бодо малай талаар—75 мянган түхэригэй гэхэ гү, али 39 процентээр үлүү ехэ продукци абтаа. Гаргашалагдаһан 1 түхэриг бүридэ хонин ажал дээрэ—1960 оной 2,17 түхэригэй оронда 3,15 түхэригэй продукци; эбэртэ бодо малай талаар — 1960 оной 1,17 түхэригэй оронда 2,27 түхэригэй продукци абтаһан байха юм. Тус ажахыда ажалай бүтээсэ дээшэлээ, продукциин өөрынь үнэ химдараа.

Ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудые эмхидхэһэнэй эсэстэ Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нэгэдэхи бригадада дунда зэргээр хүдэлмэришэн бүхэн дээрэ тооложо гаргабал, һү абалга 48 процентээр, мүнгэн олзо доход 707 түхэригөөр дээшэлээ гэхэ гү, али 78 процентээр ехэ болоһон байна.

Ажалаа эмхидхэлгын ба ажалай түлбэриин шэнэ гурим гансашье экономическа үрэ дүнгүүдэй талаар һайн нүлөө үзүүлээ бэшэ. Шэнэ гурим хадаа ажахыгаа һайнаар хүтэлбэрилхэ, тоо бүридхэл болон тоосоо һайнаар табиха, үйлэдбэриие хүтэлбэрилгэдэ колхозниигуудые өөһэдыень сэхэ хабаадуулха, олзо доходуудые хубаарилгын гурим хубилгаха, тиигээд һүүлэй һүүлдэ үйлэдбэриин хойноһоо эгээл шанга хиналта — түхэригөөр хиналта хэхэ арга олгоһон байха юм. Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ ажахын тоосоо нэбтэрүүлһэн ушар мүн лэ политическэ ехэ удхашанартай байба. Тэрэ хадаа арад түмэниие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, тэдэнэй ажалайнь эдэбхи хэшээл дээшэлүүлхэ хүсэтэ зэбсэг боложо үгөө.

Тэрээнтэй хамта абаһан продукциинь түлөө ажалай түлбэри үгэдэг байхаар ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудые эмхидхэхэ үедэ зарим ушарта горьтойхон дутагдалнууд, алдуу эндүүнүүд гараһан байгаа гэжэ КПСС-эй обкомой пленум тэмдэглэнэ. Абаһан продукциингаа түлөө ажалай түлбэри абаха болоһон, ажахын тоосоондо оруулагдаһан олохон бригаданууд шухала хэрэгтэй газар таряалан, сабшалан абаагүй байжа, тэдэнэр бүхы хүдэлмэреэ һаадгүйгөөр үргэлжэ дээрэнь эрхилхэ, ажахы дотороо газараа зүбөөр ашаглаха аргагүй, тиигэжэ гектар газар бүриһөө продукци эрид ехээр абаха аргагүй байгаа.

Эдэ бригадануудта үйлэдбэриин даабаринуудые үгэхэ үедэ салин хүлһэнэй жаса ба валовой, товарна продукцида сэхэ гаргашалагдаха гаргашын хэмжээнэй зүбөөр тааралдаһан байха тухай зүбшөөл хараада абтаагүй байгаа. Энээнэй эсэстэ үйлэдбэриингөө даабаринуудые дүүргээгүй байхадань авансда үгтэхэ мүнгэнииинь хараалагдаһанһаа нэгэ бага ехээр үгтэһэн, ажахын тоосоондо ороһон бригадануудай олзын хэмжээн буруугаар ехэ гү, али бага болгогдоһон байха юм. Эд зөөриин гаргашын болон абаһан продукциин хойноһоо нарин нягта тоо бүридхэлэй табигдаагүй байһан дээрэһээ энэ ушар бүришье муугаар нүлөөлөө. Энээн дээрэһээ боложо гаргашанууд саг соогоо таарамаар хэгдэнгүй, үлүү ехэ гаргаша хэгдэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Тарбагатайн аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо жэл соо абтахаар түсэблэгдэһэн продукци абалгада таһалагдаһан салин хүлһэнэй жаса ажахын жэлэй дүүрэхэһээ һураггүй урид гаргашалагдашаһан байгаа. Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд абтаһан продукциин хэмжээе хараалаа абангүйгөөр салин хүлһэ абадаг байһан юм. Иимэрхүү дутагдалнууд бусад хэдэ хэдэн ажахынуудта үзэгдөө һэн.

Ажахын тоосоондо оролгын үеын дутагдалнуудай үшөө нэгэниинь юуб гэхэдэ, ажахын тоосоондо ороһон бригада болон фермэнүүдые эмхидхээд, райкомууд, аймгүйсэдкомууд, колхозуудай правлени, совхозуудай дирекцинүүд ажахын тоосоондо ороһон коллективүүдэй дунда үдэр бүриин хүдэлмэри ябуулаагүй, шэнэ гуримай ёһоор хүдэлмэреэ эмхидхэхэдэнь тэдээндэ хэрэгтэй туһаламжа хүргөөгүй. КПСС-эй обкомой хүдөө ажахын таһаг, пропаганда, агитациин таһаг, совхозуудай трестын, хүдөө ажахын министерствын, эрдэм-шэнжэлэлгын ба хүдөө ажахын институдуудай хүдэлмэрилэгшэд, политическэ болон шэнжэлхы эрдэм дэлгэрүүлдэг Бүхэсоюзна бүлгэмэй республикадахи отделениин правлени хадаа хүдөө ажахын үйлэдбэриие эмхидхэхэ шэнэ гуримые тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэридэ ёһотойгоор хабаадаагүй, нютагуудтахи хүдэлмэрилэгшэдтэ горьтой туһаламжа үзүүлжэ шадаагүй байха юм.

Ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудые эмхидхэлгэтэй дашарамдуулагдан, шэнэ тад ондоо эрхэ байдал үзэгдэжэ, коммунистическэ обществын хүниие хүмүүжүүлхэ мүнөө үеын эрилтэнүүдтэ таарамаар гэр байрын, ажаһуудалай болон үйлэдбэриин зохихо эрхэ байдал эмхидхэхэ гээшэ шухала болоод байна. Гэбэшье олохон аймагуудай, колхоз болон совхозуудай партийна организацинууд шухалын шухала энэ асуудалда мүртэй анхарал хандуулнагүй.

Абаһан продукциинь түлөө ажалай түлбэри үгэдэг байхаар ажахын тоосоондо оруулагдаһан комплексно бригадануудые мал ажал, газар таряалан дээрэ эмхидхэхын түлөө республика дотор дэлгэрһэн хүдэлөөн ажахын-политическэ айхабтар ехэ удхашанартай гэжэ тоолоод, КПСС-эй обкомой пленум **иигэжэ тогтооно:**

1. Республикын колхоз, совхозуудта ажахын тоосоондо ороһон тусхай бригадануудые байгуулха түрүүшын дүй дүршэл бүримүһэн һайн үрэ дүн харуулаа, ажахы дотороо газарые ашаглаха, үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ, трактор, техникэ болон ажалай хүсые хэрэглэхэ талаар үзэгдэдэг байһан эзэн буса ябадалые түргөөр усадхаха, ажахыгаа тусхай мэргэжэлдэ оруулха ба нэгэ газарта шадаал һаа олон мал байлгаха, совхозуудай хүдэлмэришэдэй, колхозниигуудай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ болон ороохо таряа, мяха, һү, ноохо элбэг ехээр абадаг болохо арга зам эдэ бригадануудай олгоһыень хараадаа абажа, КПСС-эй обкомой пленум хадаа абтаһан продукциинь түлөө ажалай түлбэри үгэдэг байхаар ороохо таряа, сахарай свёкло, хартаабха болон овощ, ноохо ба хониной мяха, һү ба үхэрэй мяха, гахайн мяха, шубуунай мяха болон үндэгэ абаха талаар ажахын тоосоондо ороһон комплексно тусхай бригадануудые хаа хаанагүй эмхидхэхэ гээшэ областной парторганизациин бэелүүлхэ шухалын шухала зорилго мүн гэжэ тоолоно.

2. Хонин ажал, эбэртэ бодо мал, гахайн ажал дээрэ, газар таряалан болон ажахын хамһабариин һалбаринуудта ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудые эмхидхээд, ажалаа эмхидхэхэ, абаһан продукциинь (центнер мяхан, һүн, ноохон, ороохо тарян) түлөө ажалай түлбэри үгэхэ шэнэ гуримда республикын хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые 1962 оной турша соо оруулхыень КПСС-эй райкомуудые, аймгүйсэдкомуудые, колхоз, совхозуудай партийна организацинуудые, хүдөө ажахын министерствые, совхозуудай трестые, «Сельхозтехника» гэжэ нэгэдэлые, хүдөө ажахын, эрдэм-шэнжэлэлгын нэгэдхэмэл институдуудые уялгалха.

Ажахын тоосоондо орохо комплексно бригадануудые эмхидхэхэдээ алдуу эндүү, хазагайруулга гаргахагүйн тула тон наряар бэлэдхэл хэхыень, бодото эрхэ байдалые хараадаа абахыень аймагуудай партийна болон советскэ органуудта, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ, хүдөө ажахын министерство ба совхозуудай трестдэ КПСС-эй обкомой пленум уридшалан һануулна. Ажалаа эмхидхэхэ шэнэ гуримай булюу һайн байһыень колхозниигуудта, совхозуудай хүдэлмэришэдтэ алишье талаһаань гүнзэгыгөөр тайлбарилан ойлгуулха шухала.

3. Хүдөө ажахын министерство, совхозуудай трест, хүдөө ажахын болон эрдэм-шэнжэлэлгын нэгэдхэмэл институдуудые иимэ хүдэлмэри хэхыень уялгалха гэбэл:

а) мал ажал, газар таряалан дээрэ байгуулагдаха ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригаданууд тухай нэгэн адли Дүримэй проект һарын болзор соо зохёогоод, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй баталамжада табиха;

б) ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудые эмхидхэхэ, үйлэдбэриин даабаринуудые табиха, ажалай болон эд хэрэгсэлэй гаргашын, абтаһан продукциин тоо бүридхэл хэхэ гуримай асуудалаар энэ оной мартын 10 болотор согсологдомол методическа заабаринуудые колхозууд болон совхозуудта үгэхэ;

в) ондо ондоо аймагуудай газарай хүрьһэнэй болон экономическа эрхэ байдалые хараадаа абажа, колхоз, совхозуудай таарамжатай хэмжээн тухай зүбшөөл һарын болзор соо зохёогоод, тэрэнээ КПСС-эй обкомой бюрогой, Министрнүүдэй Соведэй үзэмжэдэ табиха.

4. Ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ культурно-ажаһуудалай таатай зохид эрхэ байдал байгуулха хэрэг онсо удхашанартай гэжэ тоолоод, иимэ хүдэлмэри хэхыень совхозуудай трестые, «Целинстрой» трестые, соёл культурын министерствые, Буркоопсоюзые, хэлхээ холбооной управлениие, КПСС-эй райкомууд ба аймгүйсэдкомуудые, колхоз, совхозуудай партийна организацинуудые уялгалха гэбэл:

а) комплексно бригадануудай бууса дээрэ энэ жэлэй турша соо болбосон түхэлтэй гэр байрануудые барихын тулада бэлэдхэл хэхэ, тэдэниие барижа эхилхэ. Эдэ гэрнүүдэй дэргэдэ хүүгэдэй ясли, столово, хубсаһа угааха байра болон наймаалагшагүй магазинуудые эмхидхэхэ ябадал хараалха;

б) комплексно бригадын гол буусыень электрын элшэ хүсөөр таһалдалгүйгөөр хангаха, радиотой болгохо, аргатай байгаа һаань телефонтой болгохо, газетэ болон журналнуудые саг үргэлжэ асаржа байха, уран һайханай самодеятельностиин концерт, кино таһалгаряагүйгөөр харуулжа байха.

5. Аймагуудай эрхэ байдалтай зохилдуулан, ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудай гол буусын нэгэн адли проектнүүдые хоёр һарын болзор соо хүдөө ажахын министерствотэй, совхозуудай трест болон хүдөө ажахын институдтай хамта зохёохыень архитектурын управлениие, «Бурпроектын» конторые уялгалха.

6. Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые эрхим һайнаар хэрэглэхын, мүн газар таряалан, мал ажал эрхилхэ түрүү гурим нэбтэрүүлһэнэй ашаар продукци элбэг ехээр абахын тула тэдэнэй үүргэ болон харюусалгые дээшэлүүлхын зорилгоор колхоз, совхозуудые техническэ, агрономическа, зоотехническэ, ветеринарна талаарнь улам һайнаар хангадаг болохо бодото хэмжээ ябуулгануудые КПСС-эй райкомууд, аймгүйсэдкомуудтай хамта зохёогоод, КПСС-эй обкомой бюрогой, республикын Министрнүүдэй Соведэй үзэмжэдэ табихыень хүдөө ажахын министерстводэ, совхозуудай трестдэ дурадхаха. Мэргэжэлтэдые ажахын тоосоондо ороһон комплексно бригадануудта сэхэ эльгээхэ, ажахынуудта агрохимическэ, зоотехническэ лабораторинуудые, диагностикын кабинет, филиалнуудые болон эхэ малнуудые искусственна аргаар үрэжүүлхэ станцинуудые эмхидхэхэ хэрэг эдэ хэмжээ ябуулганууд соо хараалха.

7. Үйлэдбэриие эмхидхэхэ, ажалай түлбэриие үгэхэ шэнэ гуримда орохо зуураа, олон малай гарзалжа, эхэ малай һубайржа байһан баримтануудтай, мал ажалһаа ашаг шэмын багаар абтадаг, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые үлэгэргэхэ болзор болон агротехникын заабаринуудые хазагайруулдаг, тэрэшэлэн техникые бүтээсэгүйгөөр хэрэглэдэг баримтануудтай олохон колхоз, совхозуудай эбсэдэг ябадалые яашье таарамжагүй гэжэ тоолохо. Энээнэй эсэстэ хүдөө ажахын продуктнуудые абаха, гүрэндэ ху[далдаха тү]сэб, уялгануудай дүүргэдэггүй бай[...]

Дурсагдаһан э[...]
нуудые усадхаха, [...]
жэлгые гарзагүй[...]
хэ, хабарай тари[...]
тэ һайнаар бэлэ[...]
тэйгээр үнгэргэхэ[...]
лай ашаг шэмые[...]
шэлүүлхэ, баян [...]
тиигэжэ колхоз, [...]
бүхэнэй 1962 онс[...]
бэриин түсэбүү[...]
дүүргэхэ ябадал[...]
һэн эрилтэ КПС[...]
муудай, аймгү[...]
үмэнэ, совхозууд[...]
хүдөө ажахын м[...]
тэрэшэлэн колх[...]
совхозуудай хүт[...]
дэй үмэнэ КПС[...]
пленум табина.

8. Гэзгэлдэ о[...]
гуудые бэлэдхэл[...]
шэлтэй кадрну[...]
жүүлхэ тушаа х[...]
ень, залуу хү[...]
дые, нэн түрүүн[...]
болон эхэнэрнүү[...]
зоримгойгоор [...]
КПСС-эй райко[...]
сэдкомуудые, х[...]
министерство, [...]
трестые уялгал[...]
дай дунда ябу[...]
дэлмэриие үндэ[...]
руулха, саг үр[...]
сал эмхидхэхэ, [...]
то ажал дээр[...]
тиигэжэ даажа [...]
мэрингөө ту[...]
салгатай байха,[...]
рам нарин ня[...]
мэдэрэл тэдээнд[...]
хэ. Даажа аба[...]
харюусалгагүйгө[...]
түсэб, уялгануу[...]
шадалаггүй ху[...]
дые хатуу шанг[...]
да хабаадуулха[...]
һан тушаалһаа[...]

9. КПСС-эй [...]
шиидхэбэринүүд[...]
рэг дээрэнь а[...]
бэелүүлхын, 196[...]
социалис уялга[...]
талаарнь зааб[...]
түлөө хүдөөгэ[...]
дунда социалис[...]
шөөр дэлгэрүүлх[...]
анхарал ханду[...]
мүрысөөнэй дүн[...]
гэлжэ гаргаж[...]
КПСС-эй райко[...]
сэдкомуудые, Б[...]
ком, райкомуу[...]
совет, совхозу[...]
дөө ажахын м[...]
лон бэлэдхэл[...]
колхоз, совхо[...]
парторганизаци[...]
ха. Үйлэдбэри[...]
дуурша дай дүй[...]
гэн нийтэ колх[...]
совхозуудай хү[...]
дэй бүгэдын ш[...]
жо байгаад, [...]
түрүү дүй дү[...]
тануудые дэлгэ[...]
тэрүүлхэ хэрэг[...]
хала.

10. Ажахын [...]
һон тусхай [...]
шангаар унш[...]
элидхэл, хөөрэ[...]
гэргэжэ, мүн [...]
мэрилэгшэдые [...]
хүхюун сэнгүү[...]
жа, бүгэдын һ[...]
хэжэ, тэдэ [...]
скэ, хүмүүжүү[...]
хидхэлэй хүдэ[...]
табихыень КП[...]
муудые, колх[...]
эхин партор[...]
уялгалха.

Мал ажалай[...]
дэ худалдаха [...]
түсэб амжалта[...]
гэжэ, малай [...]
хитэйгээр үнгэ[...]
тарилгада һай[...]
жэ, мүн колх[...]
хүдэлмэридэ [...]
тагдалнуудые [...]
усадхаха, пар[...]
ветскэ органу[...]
дэниие һайна[...]
тушаа шухала[...]
абажа хүдөө[...]
һайнаар хүтэ[...]
хо асуудалнуу[...]
сэхэ КПСС-эй[...]
хоёо байгаа П[...]
ень партийна[...]
дые, бүхы кол[...]
совхозуудай [...]
КПСС-эй [...]
уряална

1962 оной фе[...]
9-дэ [...]

БУРЯТ ҮНЭН
2-дохи нюур

Түрүүшын мастерай ЖЭШЭЭ

„ХАТАНТАЙ“ ХАНИЛААД...

РА ҮҺЭЕЭ гэ- амнажа гүрөөд, игтуулан уяжар- аршаг аад, саб наһажаал эхэнэр уна. арахада арба-хо- уулһа мал даха- шэрүүн һалхинда, жабарташье ни- гэһэн хүн ха гэ- Теэд энэмнай шан, һаалишан- рин аяар 26 жэ- түмэр «моринной» , Түгэнын элдин «трактор агтын- лүүлһэн, Мухар- механизатор- —«Эрдэм» сов- кукурузашан енова гээшэл.

нэ эхэнэр гушаад н тракторнуудай гайнгаа зониие тэрэниие жо- ргэжэл шуда- нираг хүбүүдээр уляалдан, ана Түгэнынгээ тоһон р элдүүрилэлсэ- лэй. Тэрэ гэһэн- мүнөө хүрэтэр мдиновнагай тү- л» хахалжа эл- газар, хуряажа аень шэгнэхэ, о һаа, тоо том- йха...

енова нёдондо кукурузашан бо- сагай уларилай гүй муу байба- н ургаса абажа, зэргэдэ жагсаа

эрһэн жэлэйнь реэр һонирхохо-

элэхэдэ түрүүн, ар хүдэлхэһөө ургуулхань тии- бэрхэ ажал гэжэ байгааб. Манай үрэжэлтэй һайн ор элдүүрилжэ, таряад байбал, жэлдэ кукуру- яаха юм гэжэ нагша һэм. Теэд элэхэ, һанахада тэрэниие хэхэ, ходо тиимэшье айдаггүй ха юм. а абаһан 125 аа наг шэбхэ өөгөөд, һайнаар майн эхеэр таряа һэмди. Ургасань яһала барагаар гараһан аад, намар эртэ хоёр дахин хюрууда орожо, набша намаань хүлдөө. Тиибэшье 50 гектар газарайнгаа га бүриһөө 300 шахуу центнер, 75 га дээрэһээ гектарай 140 центнер ургаса абаабди. Юрэдөөл үндэр баян ургаса абахын түлөө хүсэ, хүлһэ һайсал гаргаха, үшөө хажуу-

гаарнь байгаалиин элдэб бэрхэшээлнүүдтэй үсэд шангаар тэмсэхэ хэрэгтэй болоно бшуу, —гээд Бадмасу Дамдиновна харюусаба.

У НЭХӨӨРӨӨ ЭДЭНЭР КУКУРУЗАЯА тарижа дүүргэхэһээ эхилээд, хуряажа абатараа нэгэшье үдэр һаатаа һамшаагүй, эсэшэ сусашагүйгөөр хүдэлөө юм. Бүхы газартаа хамта 4 мянган тонно шэбхэ гаргаад, хабар тэгшлээ һайрам тогтоожо, мүн тусхай насосоор уһа бүлэжэ, уһалаа. Ургасаяа дээгүүрнь борнойлоод, зурууд хоорондуурнь хэдэн удаа элдүүрилжэ, га бүридэ 2 центнер тухай аммиагай селитрэ, 1 центнер суперфосфат нэмэлтэ тэжээл оруулаа һэн. Тэрэнээ түрүүшын хюрууда оруулхагүйн түлөө баһал ехэ оролдолго гаргаһан байха.

—Бүхэли үбэл, хабар, зундаа хүсэ хүлһээ гамнангүй хүдэлжэ ургуулһан кукурузыемнай хоёр һүни хүйтэн хюруугай унажа, хүлдөөжэрхихэдэнь ехэл халаглахаар байгаа һэн. Хюруугай унахаһаа урда үүрээр бодожо, таряалангайнгаа захаар тойруулан һолоомо, аргал шэбхэ ехээр обоолоод, гал аһаажа, утаа уняар болгообди. Энээнэй ашаар нилээд ехэ ургаса хюрууһаа хамгаалагдаа. Мүнөө жэлдэ эртэшэг эхилээд, кукурузаяа үсөөхэн хоног соо тарихабди. Үнгэрһэн жэлэй дүй дүршэлһөө харахада, энэ ургамалда хабарай хүйтэн ехэ һаад хэдэггүй, харин намар хүсэд ургажа үрдеэгүйдэнь хюруу унабал гэмтээдэг байна,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Байгша ондо Бадмасу Цыреновагай звеногойхид **ажахын тоосоондо ороод, бүхыдөө 250 гектарта кукуруза тарижа, га бүриһөө 300 центнерһээ доошо бэшэ** ургаса хуряахаар шиидэнхэй. Тэдэнэр мүнөө совхозойнгоо дүршэлтэй кукурузашад нүхэд Максимов, Варфоломеев болон бусадтай хамтараад, таряалан дээрэ наг шэбхэ зөөхэ тусхай бригада эмхидхэжэ, 4—5 автомашина, 6—7 «Беларусь» трактораар үдэр бүри хэдэн зуун тонно шэбхэ гаргана. Бүхыдөө гектар бүридэ заабол 30—35 тонно шэбхэ гаргаха зорилготой. Һаянай тэндээ хүр саһа тогтоожо, шииг нойто бариха хүдэлмэри ехээр хэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Б. Д. Цыренова.

М. Намжилов.
Авторай фото.

Үрэ нүлөө ехэтэй байхын тулада

Шажанда шүтэхэ ябадал өөрөө зүндөө үгы болохогүй байна. Жэшээнь, Бичурада хуушан түхэл маягай — шэмээшэгүүдэй мүргэл ехээр дэлгэрэнги гээшэ. Энэнь арад зоной толгой мунхаруулхые һэдэдэг, ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ехэ һаад тойбо татадаг.

Хуушан түхэл маягай мүргэл мүн бусад шажандал адляар манай орондо ямаршье үндэһэ үнгигүй болоһониинь элитэ. Тиигэбэшье энээнэй үлэгдэл, бурхан шажанда шүтэхэ ябадал, илангаяа гээгдэнги үзэл бодолтой хүнүүдэй толгойһоо үшөө хобхороодүй байһаар. Ушар иимэһээ коммунизм байгуулгын үедэ бурхан шажанда шүтэхэ ябадалтай тэмсэл улам эршэтэйгээр, үрэ нүлөө ехэтэйгээр ябуулагдаха ёһотой.

Манай орон дотор шажан мүргэл хадаа 1-дэхи зэргын дайсан гээшэ гээд КПСС-эй ЦК-гэй секретарь нүхэр Ильичев дэмы хэлээгүй. Эгээл тиимэһээ шажанай хуурмаг номнолые элишэлхэ асуудалда ехээр һаналаа табидаг байнабди. Энэ талаар зарим тэды үрэ дүн туйлагдажа байна Хэдэн жэшээ абажа, тэрээниие харуулха һанаатайб.

Хэдэн жэлэй саада тээ Бичурада шэмээшэгүүдһээ бэшэшье зон — ородууд, бурядууд шажан мүргэлэй һайндэр тэмдэглэдэг байгаа. Үнэндөө энэнь юун болодог һэм гэхэдэ, хүхэ архидаан, һүүлээрнь наншалдаан болодог, тэрээнһээ уламжалан олон хүн ажалһаа һамшадаг байһан гээшэ. Тиимэ үргэл мүргэлдэ, архидаанда залуушуулай хабаададаг байһаниинь гэмшэлтэй. Гадна бузар муухай ааша — заахан үхибүүдтэ хэрээһэ зүүлгэдэг ушар үзэгдэдэг һэн. Үнгэрхэдөө һургуулиин үхибүүд хэрээһэ зүүжэ ябадаг байба. Эртэ урда сагай зэрлиг ябадал—басага хулуудаг ушаршье гарадаг һэн. Гэртээ бурхан тахяад байдаг айлнууд, зарим коммунистнууд дайралдадаг байһан юм.

Уставщигууд, ламанар болон бусад шажан мүргэлэй түлөөлэгшэд арад зоной дунда ехэ хүдэлмэри ябуулдаг байгаа. Иимэ ушарай тохёолдоод байхада, шажанай хүдал хуурмаг номнолые элишэлхэ хүдэлмэри эдэбхитэйгээр, хүн зоной толгойдо оромоор, сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэмөөр ябуулха хэрэгтэй байба.

Эдэ бүхы онсо өөрсэ илгаае хараада абажа, партиин райком хүдэлмэреэ, илангаяа атеизмын пропаганда үргэнөөр ябуулжа эхилһэн юм. Зарим коммунистнуудай бурхан тахилыень абхуулха ябуулга нэн түрүүн хэжэ эхилһэн байгаабди. Иимэ хүнүүдэй бурхан баридаг байхадань, шажанда эсэргүү ямар хүдэлмэри ябуулжа, хүн зондо ойлгуулха, этигүүлхэбши. Даа. Энэ асуудалаар партийна суглаанууд зарлагдажа, хөөрэлдэгдэһэн, һүзэгшэдэй байраар ябагдаһан, гэр бүлынхидтэйнь ярилдагдаһан байха. Хүн бүхэнтэй хөөрэлдэһэмнай яһала һайн үрэ дүн гараа. Харлан, Охин Булаг, Бага Куналей, мүн бусад газар нютагуудта партийна суглаанууд болоод, олониитэ ажалшадай дунда зохихо хүдэлмэри хэгдээ. Атеизмын пропаганда мүнөө улам эдэбхитэйгээр ябуулагдажа байнхай.

Олониитэ зоной дунда лекцинүүд уншагдана. Аймагаймнай радиолектори бии болоһоор үнинэй. Тус лектори һарадаа хоёр удаа үнгэргэгдэдэг гуримтай. Энээнэй эмхидхэгдэһэнһээ хойшо 30 гаран лекци радиогоор дамжуулагдаа юм. Эдэнь олон янзын асуудалнуудаар уншагдадаг.

Клубууд болон соёлой бусад эмхи зургаануудта һонин лекцинүүд уншагдадаг болоо. Үнгэрэгшэ жэлэй туршада манай лекторнууд өөһэдөө бэлдээд, 76 лекци атеизмын асуудалаар уншаһан байна.

Лекцинүүдһээ гадна, шажан мүргэлэй темэтэй үдэшэнүүд эмхидхэгдэнэ. Эди шэдитэ юумэн байдаггүй гэжэ туршалгаар харуулжа байгаад, иимэ үдэшэнүүд үнгэргэгдэнхэй. Эдэ бүгэдэнь ехэ үнэншэмөөр, этигэмээр, һайн үрэ дүнгүүдтэй байба гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Шажан мүргэлдэ эсэргүү атеизмын пропаганда иигэжэ ябуулһанай ашаар һайн үрэ дүн туйлагдана. Һүүлэй үедэ басага хулууха мэтын барга муухай ааша гарахаяа болинхой. Мүн үхибүүдтэ хэрээһэ зүүлгэхэ ябадалшье болюулагдаа. Уставщигууд хүн зоной дунда хүндэеэ бууранхай агша.

Уставщигууд байһан Афанасьевтан шажан мүргэлһөө арсажа, аймагай газетэдэ бэшэһэн юм. Шүтэгшэд, һүзэгтэн бидэнһээ жэшээ абыт гэжэ тэдэнэр хандаһан байха. Тиигэһэнэйнгээ һүүлээр эдэнэр радиогоор үгэ хэлээ. Нэгэ хэды сагай үнгэрөөд байхада, лама ябаһан Сономов шажанһаа арсаба. Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо болоһон энэ юрэ бусын суглаан тухай газетэдэ гараһан, радиогоор дамжуулагдаһан байха. Шажан мүргэлһөө арсаһанай удаа нүхэр Сономов хоёр бурханаа, шажан тухай номуудаа колхозой музейдэ тушаагаа.

Атеизмын пропаганда саашадаашье үрэ ехэтэйгээр ябуулагдаха ёһотой.

А. Бардонов,
КПСС-эй Бичурын райкомой секретарь.

Зүдэрүү, хооһон

Хориин центрһээ найман модоной газарта Анаагай совхозой гурбадахи отделени оршодог. Эндэ зуугаад гаран айлнууд бии. Гэхэтэй хамта, тус тосхондо клубай хүдэлмэри тон муугаар ябуулагдана. Отделениинхидэй хоёр һара хахад соо кино харангүй байһан ушар энээниие һайса гэршэлнэ. Клубынь эзэгүй, ёһоор түлигдэдэгшьегүй, заримдаа нээгдэдэгшьегүй гээшэ. Пеэшэнүүдэй муугаар дулаасуулдагһаа боложо, клуб соо ходо хүйтэн байдаг.

Клуб тон үгытэй. Зосоонь ороходо, эбдэрхэй гармоошхо, патефон, биллиард, балай һүрхэй бэшэ һандалинуудһаа ондоо юумэн харагдагшагүй. Клубые даагша нүхэр Дондоковто совхозой рабочком ямаршье туһаламжа үзүүлдэггүй. Аймагай культурын таһагшье һаналаа табижа, клубай хүдэлмэриие һайжаруулхаяа оролдодоггүй байха юм. Мүнөө болотор клубай совет һунгагдаагүй, ушар иимэһээ клубай хүдэлмэридэ хабаададаг эдэбхитэн элиржэ үшөө гараагүй, КПСС-эй XXII съездын материалнуудтай олониитэ зониие танилсуулха талаар клуб ямаршье ажал хээгүй. Партиин шэнэ Программа тухай хөөрэһэн диаграмма, плакадууд, лозунгнууд, стенднүүд эмхидхэгдээгүй байһаар.

Гурбадахи отделениин парторг, Хориин сомоной зүблэлэй депутат Жанчип Гылыкович Базаров ажал хүдэлмэридөө хайша хэрэгээр хандана. Тэрэ элдэб шанга-шанга захиралтануудые үгэхэһөө ондоо мүртэй юумэ хэдэггүй. Хоёр һара хахад соо отделениинхидэй кино харангүй байхада, парторг Базаровай һаһаа амархан гэшхэлжэ ябадагынь гайхалтай.

С. Балдуев.

ДЫМНАЙ ОРОЛДОЛГОҺОО

(Сэлэнгын «Эрдэм» колхозой түрүү кукурузашан Ф. К. Шагжиевай хөөрөөнһөө)

о ку- 4—5 а та- хүдэл- түрүү- ехэ гүй һэн. Энээн- ө өөһэдөө зэ- ди. Юуб гэхэдэ, газар элһэлиг, һэтэй юм. Тии- ын жэлнүүдтэ эбхэ элбэгээр агүй дээрэһээ- ургаса абтаагүй шииг нойто ехэ гаа.

рузашадай жэ- й гурбан жэлэй раа һайса үтэг- а талаар ехэ- хээбди. Илан- тарихада таа- уули дулаан га- лообди. Мүн ур- лха, буртаг үб- өө сэбэрлэхэ хү- хэгдэдэг болоо. ай звеногойхид 100 гектар га- бүриһөө жэлдээ 300 гаран цент- бэшэ ургаса ху- й. Нёдондо ха- болотор хүйтэн о эртэ хюруу узын ургасада эбэшье һаань, шаар 150 гек- ногоон эшэ на- лбэгээр абтаа. н гэжэ газарта а бүриһөө 685 а хуряагдаа һэн. зөөхэ, газараа тариха, ургаса бүхы хүдэлмэ- оруулжа, имаг- ехникын хүсөөр нэй ашаар да- сэй тонно бүхэ- э сэн урдынхи- мдараа.

жэлдэ кукуру- е тусхай пас- жо, үбэлдөө, ха- идэ дунда зэр- тонно хонинот гаргаад, бага обди. Урда жэ- р үтэгжүүлһэн газартаа шэбхэ багашагаар зөөгдөө. Хабар газарайнгаа һайн гэдээд байхада, һайрам тогтоожо уһалаад, наг шэбхээ өөһэдынгөө хэһэн волокушаар бутаруулжа, тараагаа һэмди. Тиигээд тарихынгаа урда «СКГК-6В» сеялкээ зохидоор тааруулжа табяад, зүб квадрат гаргажа һурахын тула хэдэн дахин туршалга хээбди. Мүн аймагай кукурузашадай семинарта 2—3 дахин хабаадалсагдаа. Удаань газараа 15—18 сантиметр гүнзэгыгөөр хахалжа элдүүрилһэн, хүрьһыень дээрэһээнь тэгшэлһэн байнабди. Эдэ бүгэдын ашаар бүхы газарта яһала зүб, тэгшэ квадрат гаргагдаа юм. Тарижа дүүргэмсээрээ буртаг үбһыень сэбэрлэхын тула 2 дахин борнойлообди. Нёдондо майн 25-да тарижа эхилээбди. Эшэ набшынь горьтойхон болоходо «КНР-4,2» түхэлэй культиватораар зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдээ. Гадна кукурузынгаа бүдүүшэг эшэтэй болоходо, мүн сасагтай болоод байхадань 2 дахин уһалаабди.

Энэ жэлдэ звеногойхиднай бүхыдөө 170 гектарта кукуруза тарижа, га бүриһөө 400 центнерһээ бага бэшэ ургаса абаха зорилготой. Эдэ үдэрнүүдтэ таряалан дээрээ наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байнабди. Хамта 2 мянга гаран тонно шэбхэ гаргагдаа. Саашадаа га бүридэ 25 тонно тухай шэбхэ зөөхэбди. Газарайнгаа үрэжэл багатай дээрэһээнь тэндээ минеральна үтэгжүүлгэ һайса оруулхабди. Нютагтаа тааараһан «Стерлинг» гэжэ сортын хүсэд хүрэхэ үрэһэн бэлдэг, дэнхэй. Тэрэнээ тарихынгаа урда гранозан хороор хорложо, нүхэн бүридэ 4—5 орооһо хэжэ тарихабди.

Агротехникын бүхы заабарине наринаар бэелүүлээд, оролдосотой һайнаар хүдэлөөд байхадаа баян ургаса абахамнай лабтай.

С. Шарапов бэшэжэ абаба.

«Бурят үнэн» газетэдэ «Түрэ тухай һанамжа» гэһэн асуудалаар Н. Намсараевай, Ц. Номтоевой бэшэһэниие уншаһанаймни һүүлдэ хоёр нүхэрэй хөөрэлдэжэ байхые дуулаа һэм:

— Түрэ гээшэ яаһан гоё үгэ бэ? Энээнтэй адли сэнтэй үгэнүүд бии гээшэ гү?

— Ямар түрые хэлэнэбши?

— «Ямар» гэжэ юугээ асуунабши, түрэ хадаал адли бэшэ юм гү?

— Үгы ааб даа. Совет үеын түрэ ондоо ха юм даа. Урда сагта, Совет засагай, тогтоогүй байхада, дурлалсаһан хоёр инагууд нэгэдэжэ айл болобошье, түрэ хэхэ эрхэгүй байдаг ушарнууд дайралдадаг һэн гэлсэгшэл.

— Тиимэ байгаа юумэл даа. Ши үшөө залуул гээшэш. Элдэбын лэ сагууд үнгэржэ, энэ һайхан үе ерээ юм шуу. Үнэн болоһон ушарһаа нэгэ иимэ жэшээ хэлэһүүб. 1895 ондо, хабар юм һэн ха. Манай Харганаагай Чойжамсын Чимитцырен Жамбын Батын Дагжит хоёр бэе бэедээ дурлалсан абалсаха, хурим түрэеэ хэхэ гэхэдэнь, түрэлхидынь зүбшөөгөөгүй. Харин Харганаагай баян Жамбын Бата (мянга гаран хонитой хүн байгаа) Загастайн баян Балдан Доржо хоёр хөөрэлдөөд, худа урагууд болошобо ха. Яахашье аргагүй, үгытэй хүнэй хүбүүн байһан зэмэтэйгээрээ Чойжамсын Чимитцырен инаг басагаяа баянай хүбүүндэ хүсөөр буляалгаһан юм гэдэг.

—Үнэхөөрөө тиигэһэн гү? Яагаа гайхалтай саг байһан юм,—гээд нэгэниинь асууба.

— Үнэхөөрөө ааб даа. Чимитцыренэй дуулаһан дуунуудые мүнөөшье дуулалдана бэшэ гүбди. Тэрэ Дагжит басаганайнгаа мордохын наадан дээрэ иигэжэ дуулаһан байгаа:

Хайсан, хайсан улаахан
Хадаараал юундэ хулжанаб,
Хазаартал мориием сусараана.
Ханилсан ганса нүхэрыем
Хариинхил юундэ болгобоб,
Халуунхан зүрхыем уяруулна.

Тиигээд тэрэ басагаяа нютагайхидтай хамта Загастай хүргэлсөөд бусахадаа, баһа иигэжэ дуулаһан гэлсэдэг:

Унаган улаан овёсоймш морин
Уулынгаа үндэрые яажа дабахаб.
Ушарсан ганса минии нүхэр
Уйлажал, хайлажал бү ябаарай,
Ургыхан лэ ногоондоо
уулзуужамди.

Иимэ саг байһан юм байна, бидэнэр мүнөө дураараа сүлөөтэй, эрхэтэй улад болонхойбди. Ойлгобоаабзаш?

— Ойлгооб, ойлгооб. Тиихэдээ Совет үеын түрэ гээшэ онсодоо шанараараа ондоо болоно ха юм даа.

— Тиимэ. Зүгөөр түрэ гээшэмнай ёһотой поэзи байха гэһэн үүргэтэй.

Тахил табиха, зууха татаха, басаганай наадаха, мордохуулгын наадан, угтамжа, гэр төөриглэлгэ, түрэ, эрьелтэ гэхэ мэтын хэдэн олон гуримууд бии гээшэб? Тэдэнэй бо-

АРАДАЙ ЁҺО ЗАНШАЛ ТУХАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

„ҺАЙН ЗАНШАЛ ХУУШАРДАГГҮЙ, АЛТАН ЭРДЭНИ ЖЭБЭРДЭГГҮЙ“

лоходо хэлэгдэдэг хэды һайхан, хурса мэргэн юрөөлнүүд, хурдан гоё үгэ буляалдалган, оюун гүнзэгы удхатай оньһон хошоо үгэнүүд, сэдьхэл хүдэлгэмэ аялгатай, эльгэ хатама, ирагуу хүхюун дуунууд бии гээшэб. Эдэ бүхы зүйлнүүдэй формыень эбдэнгүй, социалис удхатай болгоо һаа, яаһан гоё болохоб даа. Тиихэдэ «гашуун, гашуун» гэдэг ородой заншалаар залуу хоёр инагуудаа таалалдуулха ушар үзэгдэдэг. Энэнь мүнөө үедэ таарама шэнэ түрын гурим бэдэржэ байһанай һайн тэмдэг бээз гэжэ Ц. Номтоев бэшэнэ.

Үнэндөө энэнь шэнэ түрын гурим бэдэрэлгэ бэшэ, харин бурят ёһо заншалаа мартажархиһан, юушье мэдэхэгүй зариманай ябадал гээшэ ха гэжэ һанагдана.

«Базаһаа эринхаар, бараагаа уудала» гэлсэдэг хамнай. Илангаяа бурят түрэ хэхэдэ хүрөөд үлэмөөр ёһолнууд манай арадай аман зохёолдошье, литературадашье байха ёһотой. Тиимэ байтарнь, ород түрын гол шухала национальна илгаань болохо «гашуун» гээшые бурят түрэ дээрэ хашхаралдаха хайшаа гээшэб?

Арадууд суг хамта ажаһуухадаа бэе бэеһээ һайн һайхан юумэнүүдээ абалсан, андалдан, ерээдүй сагта нэгэ хэлэтэй, нэгэ культуратай болохо ёһотоймнай элитэ. Теэд тэрэмнай гэнтэ, нэгэн доро бүрилдэшэхэ бэшэ, харин дарууханаар, дадхуулан, удаахан саг соо бэелүүлэгдэхэ бэшэ гү?

Хоёр инагуудай таалалдахые муу юумэн гэжэ хэлэнэ бэшэб. Гэхэ зуура, мүнөө үедэ үндэһэ яһатан бүхэн өөһэдынгөө национальна илгаатай байна ха юм. Жэшээнь, манай бурят зоной ёһо заншалда хоёр инагуудай таалалдаха гээшэ ехэл шухаг, ехэл нюуса юумэн гэжэ тоологдодог байһаниинь элитэ. Олоной нюдэн дээрэ инагуудай таалалдаха ушар дайралдаа хадань, ехэл тоомоо таһарһан ябадал гэжэ тоологдодог бэлэй. Тиимэһээ урдын бурят дуунууд соо таалалдаан тухай үсөөн хэлэгдэдэг. Тиигэбэшье «урданай юумэн ула болоо», совет үеын залуушуулнай ондоо шанартай, шэнэ үеын улад гээшэл гэжэ магад. Тиимэнь арсалтагүй. Теэд тэрэнэй хажуу тээ элинсэг хулинсагайнгаа ёһо гуримда дадашаһан үндэр наһатай үбгэд, хүгшэд байха юумэл. Тэдэнэрэй хараһаар байтар «гашуун!» гэжэ хашхаралдаад, таалалдажархихань аягүйшэг шэнгеэр һанагдана.

Үлүү ехээр бэлэг сэлэг үгэлгэ һаянай гэнтэ бии болоһон юумэл даа.

Түрэ гээшэмнай ёһотой поэзи гээшэ гээ хамнайб. Хоёр инагууд эгээл түрүүшынхеэ нэгэдэжэ айл болоод, үнэр, баян ажаһууһай даа гэжэ үнэн зүрхэнһөө юрөөхэдөө хүн бүхэн гоёор шүлэглэн хэлэхые оролдодог. Тиихын хажуугаар эд зөөри ехээр бэлэглэхэдээ, эдэ хоёр хэр гэлдэхэ хаб даа, ажаһуужа, эд зөөритэйхэн боложо шадаха хоёр гү, али үгы гү гэжэ найдал ядаад, нэгэ юумэ үгэһэнтэй жэшээтэй болоно.

Дурасхаал болог гээ һаа—гоёор хэлэһэн, гүнзэгы удхатай сэсэн юрөөлһөө бүхөөр зүрхэндэ хадаглагдан ябаха юумэ гэжэ байхагүй.

Үнэхөөрөөшье һүүлэй үедэ бии болоһон түрэ хадаа уран һайхан талаяа алдажа, зөөри суглуулһан хэрэг болошоно гэхээр. Заатагүй бүхэли мяха шанажа, нэрэтэй түрэтэй табаг табиха гэжэ оролдоһоной үлүү гээд баһа Ц. Номтоев бэшэнэ.

Ехэ, багашье һаань нэрэтэй түрэтэй табагуудые табихада хамаагүй гэжэ һанагдана. Тиигээгүй һаа, урда сагһаа хойшо манай үе болотор дамжан ерэһэн аман зохёолой ехэхэн юумэ һалашаха зэргэтэй болоно. Юун гээшэб? Нэгэ табаг мяханһаа гү, хониной төөлэйһөө гү, али нэгэ шагайтаһаа шалтагаалжа, хэдэн гоё поэмэ боломоор үгэнүүд, һайхан заншалай, хэб дуунууд мартагдашахань гэжэ һанамаар. Ондоошье юумээр тэдэниие һэлгэжэ, хэлэдэг үгэнүүдыень хэлэхэ, дууладаг дуунуудыень дууулаха ёһотой гэжэ һанагдана.

Жэшээнь, гэрлэһэн хоёрой шэнэ гэр төөриглэхэдэ, үхэрэй шагайта хадагта оройжо баряад, нэгэ зохидхон поэмын тухай үгэнүүдые шүлэглэн хэлэдэг. Тиихэдэ, мүнөө үхэрэйш шагайта бү олдог даа, хониной шагайта олдожо болохо. Хэрбээ олдоошьегүй һаань, ондоо юумээр һэлгээд, хэлэдэг үгэнүүдыень хэлэжэ болохо ха юм. Эндэ эгээ шухалань юрөөл үгэнүүд байха ёһотой.

Жэл ерэхэ бүри сагнай һайжаржал байна. Эдеэнэй талаар хизаарлаха буруу гэжэ һанагдана. Үгы юумые бии болгохын аргагүй. Байһан юумэн байһанаараа үнгэржэ байг лэ гэхээр.

Төөлэйн дуу, уусын дуу гээшые мүнөө дуулахаяа болижорхёо. Эдэ дуунууд нютаг нютагта ондо ондоогоор дуулагдадаг байжашье болохо. Тэдэнэй һайн һайнииень шэлэжэ, холижо, һэльбэжэ, шэнэлжэ, манай үедэ тааруу болгохо—өөһэдымнай уялга гээшэ аабза. «Түрэ гээшэ олониитын хэрэг мүн» гээшэ ехэл зүб. Ц. Номтоевой, Н. Намсараевай «Түрэ тухай һанамжа» юрэнхыдөө ехэл зүб, саг дээрээ табигдаһан, олониитын зүбшэхэ ехэхэн асуудал. Өөрынгөө зүбшөөрхэгүй гү даа, али ганса минии һанаанда таарахагүйшэг юумэнүүдые хэлэбэ ха юмбиб даа. Ондоо нүхэд юун гэхэ юм, харана бэзэбди. Манай совет үеын түрын поэтическэ үүргэнь үшөө ехэ байхаар гэжэ дабтан хэлээд дүүргэхэм.

П. Банзаракцаев,
киномеханик.

Сэлэнгын аймаг,
Харганаа нютаг.

ТҮРЭЛ ОРОН ДОТОРНАЙ

Л. УСКОВОЙ ҮҮСХЭЛ ДЭМЖЭГДЭНЭ

БАРНАУЛ. (ТАСС). Беловско совхозой гахайшан Леонид Усков Алтайн хизаарай гахайшадай мүрысөөндэ гурбадахи жэлээ түрүүлжэ ябана. Нүхэр Усковой звено гурбан хүнһөө бүридэдэг. Үнгэрэгшэ жэлдэ эдэнэр 7895 гахай шахажа, гүрэндэ 7500 центнер мяха тушааһан байна.

КПСС-эй ЦК-гэй болохоёо байгаа Пленумэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ оролсоод, энэ жэлдэ 11 мянган гахай шахажа, 9 мянган центнер мяха гүрэндэ тушааха шэнэ уялга абаба. Зүгөөр энэ түрүү звенодо үшөө 2 хүн нэмэжэ оруулагдаха юм.

Совхозой хүдэлмэрилэгшэд Л. Усковой даадаг звеногой гаргаһан үүсхэлые дэмжээд, энэ жэлдэ хахалагдадаг газарай гектар бүхэндэ 1—1 гахай шахажа тушааха шиидхэбэри абаа.

Түрүү дүй дүршэлэй һургуули Беловско совхоздо хоёрдохи жэлээ хүдэлжэ байнхай. Тэндэхи колхоз, совхозуудай мянга гаран гахайшад тэрэ һургуулине дүүргээ. Энэ һургуули мал ажалай мастернуудай ёһотой академи болоно гэжэ һургуули дүүргэгшэд хэлсэнэ.

АРАДАЙ МУЗЕЙНҮҮД ЭМХИДХЭГДЭНЭ

САРАПУЛ. (Удмуртиин АССР). (ТАСС). Арадай музейнүүдые бии болгохын түлөө 7 хүнһөө бүридэһэн тусхай комисси ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Энэ комиссиин эдэбхеэр тэндэхи заводой дэргэдэ, «Удмуртский» совхоздо арадай музейнүүд эмхидхэгдээ. Тиигэхэтэйгээ хамта элдэб һонирхолтой экспонадуудые, фотозурагуудые городой музейн суглуулхада тэдэ туһаламжа хүргэбэ.

3000 ТРАМВАЙ, ТРОЛЛЕЙБУСҮҮД КОНДУКТОРГҮЙГӨӨР ЯБУУЛАГДАДАГ БОЛОО

МОСКВА. (ТАСС). Москвагай бүхы троллейбусүүдэй табанайнь дүрбэн хуби шахуу гэхэ гү, али 967 троллейбусүүд кондукторгүйгөөр ябуулагдадаг болобо. Мүн тэндэхи олон троллейбусүүд мүн лэ кондукторгүйгөөр ябана. Ленинградай трамвайн 500 вагонууд, зарим троллейбусүүд мүн лэ кондукторгүй болоһон байна. Челябинск хотын бүхы трамвайнууд, троллейбусүүд кондукторгүйгөөр ябуулагдадаг болобо.

СВЕРДЛОВСК. Уралай хүндэ машина бүтээлгын заводто металлоконструкцинуудые бүтээдэг томо цех мүнөө жэлдэ ашаглалгада үгтэхэ. Хабсаргагдадаг түмэр бетоноор баригдаһан энэ цех хоёр зуун таби гаран метр утатай байха. Гагналгын шэнэ онол арганууд эндэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэ, бүхы хүдэлмэриинь ная гаран процент автоматическа аргаар хэгдэхэ юм. Энэ цехын ашаглалгада үгтэхэдэ, Уралмашзавод жэлэй турша соо олон түмэн тонно гагнагдамал металлоконструкцинуудые нэмэжэ бүтээн гаргаха. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Металлоконструкцинуудай цехын хубинуудай нэгэн хабсаргагдажа байна.

ТАСС-эй фотохронико.

ҮДЭР ҮДЭРЭЙ ҺОНИН

«Забайкалец» (Мухаршэбэр) колхозой түрүү гахайшан Анастасия Калашникова.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

МАГАЗИН СОО БОЛОҺОН ХӨӨРЭЛДӨӨН

—Яаһан зохидхон, елэн харахан үнгэтэй юм...

— Һанаандань таарахал һаань, абыш... Иимэ пальто хомор лэ бэд даа. Мүнөөдөөл булимгай байбашье, ерэхэ жэлдэ бэеынь хэмжүүрээр оёжорхиһон мэтэ болоод байхал...

— Абагты, абагты, төөдэй, дэмы гэмшэхэгүйл байхат,— гээд хажууһаань сарюухан эхэнэр урин налагайгаар тэдэ хоёр хүгшэдтэ хандаха зуураа, дуран соонь шэлэжэ, бэдэржэ үгэнэ.

Иимэрхүү хөөрэлдөөн Цакир тосхоной магазинда тэнгэриин үдэр бүхэндэ шахуу боложол байдаг. Тэндэ орогшод гар хооһон, һанал сэдьхэлээ дүүрэнгүй гарадаггүй юм гээһаа, эндүүрэл болохогүй ха. Юундэб гэхэдэ, эндэ үнинһөө хойшо наймаалагшадаар худэлдэг Дулма Хандажапова, Елена Раднаева гэгшэд үнэн шударгы, оролдосото ажалаараа нютагтаа хүндэтэй, магтаалтайнууд.

Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэ хоёр яһала һайнаар хүдэлөө. Совет худалдаанай түрүү ёһо гурим, һайн шэнжэ шанар хододоо дэлгэрүүлхые оролдодог юм. Мүнөөшье январиин түсэб 150 процентдэ хүргөө. Хэнэйшье мэдэһээр, шэнэ жэлһээ хойшо һонирхомо, гоё һайхан эд бараан гэнтэ асарагдашоо бэшэ бшуу. Ушар иимэһээ Цакирай хоёр бэрхэшүүлдэ коммунис ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ соло дэмы олгогдоогүй.

Мүнөө үедэ орон доторнай ехэ дэбжэлтэ үүсхэһэн — СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтын үдэрые эрхим бэлэгтэйгээр угтахын тула тэдэнэр урда урдынхиһаа улам шударгыгаар ажалланад.

Б. Шоёнов.
Закаменай аймаг.

ҺАЙШААЛТАЙ ҮҮСХЭЛ

КПСС-эй түүхэтэ XXII съездын шиидхэбэринүүдые арад зондо ойлгуулха шухала зорилго табигдана. Энэ хүдэлмэридэ Ёнгорбойн найман жэлэй һургуулиин багшанар - агитаторнууд эдэбхитэйгээр хабаададаг. Энэ һургуулида арбаад багшанар хүдэлдэг, тэдэнэр барандаа тусхай участогуудтай. Һүүлэй үедэ СССР-эй Верховно Соведэй һунгалтада бэлэдхэл хэгдэнэ. Ёнгорбой тосхондо агитаторай 10 гэр бии болгогдоод, мүнөө үедэ ажаллажа байнхай. Агитпунктые даагшаар багша Семен Даши-Дабаевич Уржанов хүдэлнэ. Үдэшэ, ажалай һүүлээр, һунгагшад сүлөөтэй сагтаа шатар, домино, биллиард наададаг, мүн һонирхолтой хөөрэлдөөнүүдые шагнадаг юм.

Биолот Аграфена Ильинична Айдаева эгээн түрүүлэн агитаторай гэр эмхидхэжэ, колхозниугудай дунда һунгуулиин дүрим тушаа, партиин XXII съездын материалаар хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ захалаа. Энэмнай мүнөө 7—8 хөөрэлдөө хээ. Багша Д. Б. Бальжанов Барай гэжэ мяха-һүнэй гүүртэдэ пропагандист-агитатораар өөрынгөө һайн дураар ошожо, хөөрэлдөө үнгэргэдэг болонхой. Гадна тэрэ өөрынгөө хүсөөр элдэб диаграмма, таблицанууд болон фотомонтажуудые хэжэ тэндээ үлгөө.

Һургуулиин директор Е. Жамсаранова, багша Т. Н. Хуригалова, агитаторнууд С. Уржанов, Р. Дамбаева, Г. Очиров, Ц. Лубсанов ойлгууламжын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой.

Б. ДОРЖИЕВ,
Закаменай «Дружба» колхозой клубые даагша.

Улан-Удэ хэлэнэ, харуулна

Мүнөөдэрэй телевидениин программа

18.00—«Саһан» гэжэ телевизионна зүжэг. 18.25—«Белый клык» гэһэн һургуулиин наһанай үхибүүдтэ зорюулагдаһан уран һайханай фильм. 19.55—«Иностранная хроника» гэжэ киножурнал. 20.05—Минкусай «Пахита» гэжэ балетһээ хатар наадан. 20.35—«Битва в пути» гэһэн уран һайханай фильм. (нэгэдэхи сери). 22.05—Февралиин 18-най программа.

Тобшохоноор мэдээсэхэдэ...

★ **Болохоёо байгаа партиин** ЦК-гэй Пленумэй хүндэлэлдэ Мухаршэбэрэй Суулгын совхозой малшад гүрэндэ үндэгэ худалдаха нэгэдэхи кварталайнгаа түсэб нэгэ һарын туршада үлүүлэн дүүргээ. Түсэбэй ёһоор 50 мянган үндэгэ худалдахаад, тэрэнээ февралиин 1-дэ 50500-да хүргөө. Энэнь тахяашан Г. Батуеватай оролдолгын ашa үрэ мүн. Тэрэ 5600 эмэ тахяаһаа 33,5 мянган үндэгэ абаһан.

Түрүү малшад Т. Кравцов, Ж. Жалсараев, Е. Петров, Ц. Жалсанов гэгшэд харууһалдаг малайнгаа толгой бүриинь шэгнүүрые сүүдхэдээ 550—937 граммаар нэмээнэ.

★ **Бичурын колхоз,** совхозууд гүрэндэ 2900 центнер мяха худалдаха январь һарынгаа түсэбые 2 хоногоор уридшалан дүүргээ юм. Аймагайхид гүрэндөө 3226 центнер мяха худалдаа. Илангаяа Калининай, Ждановай нэрэмжэтэ колхозууд һайн дүнгүүдтэй. Жэшээнь, Ждановай нэрэмжэтэ колхозой үхэршэн Б. Тугутов амжалтатай. Колхоз түсэбһөө гадуур 100 центнер мяха тушаагаа.

★ **Мухаршэбэр.** Аймагай ажахынуудта хурьга абалга түлэг дундаа. Февралиин 5-най мэдээгээр 30 мянган хурьган абтаад байна. «Эрдэм» совхоздо, «Знамя Ленина», «Забайкалец» колхозуудта хэлэ мянган хурьгад гарзагүйгөөр абтаад байна.

Манай корр.

КИНО

ҮДХААР БАЯН, ҺОНИНШЬЕ...

Республикымнай ниислэл — Улан-Үдын «Прогресс», «Эрдэм», «Октябрь», «Луч», «Байкал», «Восток», «Селенга», «Аршан», ПВЗ-гэй Культурын ордондо, түмэрзамшадай Культурын байшангай кинотеатрнуудта февралиин хоёрдохи арбан хоногто шэнэ шэнэ кинокартинанууд харуулагдажа эхилбэ. «Киргиз фильмын» киностудида зохёогдожо гараһан **«Девушка Тянь-Шаня»** гэһэн уран һайханай фильм харуулагдана. Энэ кино дотор институт дүүргэжэ ерээд, колхозой түрүүлэгшэ болоһон залуу басаган Алтынай тухай хэлэгдэнэ. Кинофильмын рольнуудта Ж. Сейдакматова, Б. Омуралиев, М. Рыскулов болон бусад артистнууд наадана.

«Веселка». Һүүлдэ картинань иимэ гаршагтай. Довженкын нэрэмжэтэ киностудида зохёогдоһон энэ кино соо мүн «Заря» колхозой түрүүлэгшээр гушаад жэлдэ ажаллаһан Антон Кряж гэгшын хуби заяан тухай һонирхолтойгоор түүхэлэгдэнэ.

...Намарай нэгэ бүрхэг үдэр һэн. Эндэ урдань концлагерь байһан газарта нэгэшье хүн үгы, хон жэн. Теэд яахадааш еб даа, эндэ гансаарханаа үлэшэһэн заахан хүбүүнэй адаалхай проволокын саана наадажа һуутарнь, тэрэниие совет сэрэгшэд абажа, фронт шаларай Чехословакиин бригадада үгэнэ... Чехословакиин киностудида зохёогдожо гараһан **«Дети фронта»** гэһэн тус кинокартинын рольнуудта Михаил Коблиц, Мария Магдоленова болон бусад артистнууд наадана.

Армянфильмын **«Перед восходом»,** Чехословакиин «Баррандов» киностудиин **«Белая пряжка»** гэһэн уран һайханай кинофильмнүүд эдэ үдэрнүүдтэ харуулагдажа захалаа.

Тэрэшэлэн **«Школа доярки Новиковой», «Так строят москвичи», «Порт-Саид», «Знамя партии»** гэһэн документально-хроникальна, научно-популярна, хүдөө ажахын фильмнүүд харуулагдажа эхилэнхэй.

Хаана хүйтэн, дулаан болооб?

Үбэлэй һүүлшын һара—февральда түрүүшын арбаад хоногто республика дотор саһа багатай, хүйтэн үдэрнүүд болоо. Энэ һарын хоёрдохи арбан хоногһоо дулаан амисхал үзэгдэжэ, үдэртөө дунда зэргээр 14—8 градус хүйтэн болоо. Тиихэдэ урда, баруун аймагуудта бага зэргэ саһан хайлаад абаһан байна. Мүн энэ үедэ Аха, Түнхэн болон урда аймагуудта 17—20 градус хүйтэн байба. Энэнь нёдондонойхидо орходоо 1—4 градусаар дулаан болоһон болоно.

Республикын бусад аймагуудта 21—24 градус хүйтэн байбал, хойто зүгөөр 3—5 градусаар дулаан болобо. Энэ үедэ хаана ехэ хүйтэн болооб гэхэдэ, Бичурын аймаг болоно. Эндэ дунда зэргээр үдэртөө 26 градус хүрэтэр хүйтэрөө. Һүниндөө республика дотор 28—37, заримдаа (хойто аймагуудта) 40—41 градус хүрэтэр хүйтэрөөд абаа. Намарһаа хойшо ороһон саһа хэмжэхэдэ, Доодо Ангарта 60, бусад нютагуудта 15—25 сантиметртэ хүрөө. Февралиин 12—13-най үдэрнүүдтэ бага зэргэ дулаарад гэжэ саһан ороо. Саашадаа бага зэргэ үүлэтэй байха, саһан орохоор багасаагдана. Һүниндөө 23—28, үдэртөө 10—15 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

И. Котов.

Саг агаар

Эрхүүгэй гидрометуправлениин мэдээсэһэнэй ёһоор, февралиин 18—19-нэй үдэрнүүдтэ Байгал шадарай нютагуудта үүлэтэйшэг байха, саһан орохогүй. Зүг бүхэнһөө һулаханаар һалхилха. Һүниндөө хойто захаарнь, 21—26, үдэртөө 4—9, урда захаарнь һүниндөө 12—17, үдэртөө 0—5 градус хүйтэн болохоор багсаагдана.

Г. Карташова,
гидрометбюрогой дежурна синоптик.

СҮҮД

Хуурмаг аргаар холо ошохогүйш

«Тохир хурган аман тээшээ» гэһэн оньһон үгэ имагтал хулууша, худалша, нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, хомхой хобдог сэдьхэлтэниие хурсаар шогложо хэлэһэн юм бэзэ. Харанхы мунхаг сагай хорото үлэгдэлһөө үшөөл хүсэд һалаадүй зарим хүнүүд манай обществодо мүнөөшье бии.

Тээсгэн Закаменай аймагай арадай сүүд ниитын мүнгэ зөөриие хэдэн жэлэй туршада хуурмаг мэхээр һуулижа байгшадай хара һабарыень «мухардуулаа». Хэд байба гээшэб, яахадаа хуулиин харюусалгада хабаадуулагдаха болобоб?—гээд асуултай.

Олон юумэ дурдангүй, сэхэ руунь табияbди. Энэ аймагай Михайловска сельподо тоо бүридхэгшөөр хүдэлдэг В. А. Демина, мүн тэрэл сельпогой магазинай наймаалагша Н. К. Жаркова гэгшэд дура зоргоороо хара хэрэгээ үйлэдэжэ байһан. «Дүршэлтэй» болоһон эдэ хоёр элдэб аргаар хуурмаг саарһахануудые зохёожо, хамталаа 5.504 түхэриг (хуушаарнь) гүрэнэй мүнгэ эдеэ.

Үлүү гаргаһан «олзоороо» эдэнэр юу хэдэг байбаб? Худалдаанда хомор байдаг элдэб үнэтэй эд хэрэгсэл абадаг, үнгэрүүлхэдээ үбэршэлһэн мүнгөөрөө дүтын танил талануудаа уряад, хүндэлдэг байһаниинь сүүд дээрэ элирүүлэгдээ.

Сагаан үдэр хулгай хэгшэд гүрэнэй «нюдые» хэды болотор хара һабараараа далдалжа, мэхэлжэ шадаба гээшэб?! Аргамжа, дээһэ хэдышье һунаа, нарин газараараа хэзээшье таһарха бшуу гэһэн ород оньһон үгүүлэл тон тобшохоноор аад, тодо мэргэнээр тобшолол хэбэ бэшэ гү?

Зүгөөр эдэ хоёр гэм зэмэеэ амасаха ёһоороо амасаа. Тэд бүридөө 3—3 жэлээр эрхээ хаһагдахаар сүлэгдөө. БурАССР-эй Верховно сүүд арадай сүүдэй гаргаһан шиидхэбэри бүрин һайшаагаа.

А. Хамаганов.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Агуухэ договорой 12 жэлэй ойе Хитад тэмдэглэбэ

ПЕКИН, февралиин 15. (ТАСС). Хани барисаан, харилсаа холбоон, харилсан туһалалсалга тухай хитад-совет договорой батагдахаар 12 жэлэй ой Хитадай городуудта үргэнөөр тэмдэглэгдээ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Энэ ушартай дашарамдуулан баярай суглаанууд үнгэргэгдэнэ, фотовыставкэнүүд эмхидхэгдэнэ, кинофильмнүүд харуулагдана.

Шанхайда, Гуанчжоуда, Харбинда, Урумчида, Люйдада митингнүүд болоо.

Хитадай болон Советскэ Союзай арадуудай хоорондохи хани барисаа хүгжөөхэ хэрэгтэ хитад-совет договор угаа ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ хитад-совет хани барисаанай бүлгэмэй Шанхайн отделениин түрүүлэгшэ Ши Си-минь митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ. Ээрхэг түримхэй аашануудта, дайн байлдаанда эсэргүүсэн, Азида, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангахын түлөө, хүн түрэлтэнэй хүгжэлтын түлөө, хоёр ороной, социалис лагериин аюулгүй байдалые хамгаалхын түлөө тэмсэлдэ энэ договор гүнзэгы ехэ нүлөө үзүүлээ гэжэ тэрэ хэлээ.

Хитад-совет хани барисаан хэтын хэтэдэ үлэхэл гэжэ Люйда городой арадай комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Тань Сун-пин тэндэ болоһон митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, онсолон тэмдэглээ.

Н. С. ХРУЩЕВОЙ БЭШЭГТЭ А. НОВОТНЫН, В. ШИРОКИИН ҮГЭҺЭН ХАРЮУ

ПРАГА, февралиин 14. (ТАСС). Чехословакиин телеграфна агентство иигэжэ дамжуулна. Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 гүрэнэй комитедтэ хабаададаг бүхы оронуудай правительствонуудые (гүрэнүүдые) толгойлогшонорто СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой хандаһан бэшэгтэ ЧССР-эй президент А. Новотный, ЧССР-эй правительствын түрүүлэгшэ В. Широкий харюу эльгээгээ. Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэдэг комитедэй хүдэлмэри, тэрээндэ ородог бүхы правительствонууд гү, али гүрэнүүдые толгойлогшонорой хабаадалгатайгаар 1962 оной мартын 14-дэ Женеводэ эхилхэ ёһотой гэһэн Н. С. Хрущевой дурадхалые А. Новотный, В. Широкий харюу соогоо һайшаан дэмжэһэн байна.

Советскэ журналистнууд Бразилиһаа мордобо

РИО-де-ЖАНЕЙРО, февралиин 15. (ТАСС). «Известия» газетын главна редактор А. И. Аджубей толгойлогшотой советскэ журналистнуудай делегаци үсэгэлдэр Рио-де-Жанейроһээ эхэ ороноо мордобо. Советскэ журналистнууд Бразилида 10 үдэрэй туршада байха соогоо Бразили, Рио-де-Жанейро, Сан-Пауло, Сантос болон бусад городуудта хүрөө. Мүн тэдэнэр ороной Национальна конгресс ошобо. Тэндэ Бразилиин сенаторнуудтай, депутадуудтай уулзаа. Зарим промышленна предприятинуудаар ябаа.

Бразилиин президент Жоао Гуларт, премьер-министр Танкредо Невес, гадаадын хэрэгүүдэй министр Сантьяго Дантас, тэрэнэй орлогшо Сантьяго Аршер гэгшэдтэй советскэ журналистнууд уулзаһан байна. Тэндэхи хэблэл Советскэ Союзай, эб найрамдалда дуратай тэрэнэй гадаадын политикада, совет хүнүүдэй ажабайдалда ехэ анхарал табидаг. Баһа мүнөө советскэ журналистнуудай делегациин Бразили ерээд байһан тухай бэшэг, мэдээсэлнүүдые хэблэл олоор толилоо.

Н. С. Хрущевой бэшэгтэ Дж. Кеннедиин үгэһэн харюу

ВАШИНГТОН, февралиин 15. (ТАСС). Америкын агентствонууд иигэжэ мэдээсэнэ. Буу зэбсэг хуряаха талаар 18 ороной түлөөлэгшэдһөө бүридэһэн комитедэй Женеводэ болохоёо байһан заседанинууд Гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй хабаадалгатайгаар үнгэргэгдэхэ ёһотой гэжэ США-гэй президент Кеннеди СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущевой бэшэгтэ харюусахадаа хэлэһэн байна. Тиихэтэй хамта Америкын президент иигэжэ мэдүүлээ. Министрнүүдэй һанамжын ёһоор комитедэй хүдэлмэриин амжалта түйлаха хэрэгтэ правительствонуудые толгойлогшонорой хабаадалсалгын туһалжа шадахаар болоод байха үедэ бусад правительствонуудые, (гүрэнүүдые) толгойлогшонортой хамта Женевэ ошожо, комитедэй хүдэлмэридэ хабаадалсахаар бэлэн байнаб.

ООН-эй Политическэ комитедтэ

НЬЮ-ЙОРК, февралиин 15. (ТАСС). США хадаа Кубада эсэргүү шэнэ добтолго бэлдэнэгүй гээд ООН-эй Генеральна Ассамблейн XVI сессиин Политическэ комитедтэ США-гэй түлөөлэгшын мэдүүлжэ байха үедэ США-гэй правительство Кубын эрье шадар сэрэгэй ехэ хүсэ суглуулна гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ В. А. Зорин тэмдэглэбэ. США-гэй далайн сэрэгэй флодой авианосец Америкын Гуантанамо гэдэг сэрэгэй базада үнинэй байгаа. Һүүлэй үедэ «Энтерпраиз», «Констеллейшн» гэдэг авианосецууд тэндэ абаашагдаа. Гадна Америкын гүрэнүүдэй организациин сэрэгэй бүлэгэй нюуса суглаан Вашингтондо үнгэргэгдэнэ гэжэ Америкын хэблэлдэ бэшэгдэһэн юм. США-гэй ВВС-эй генерал-лейтенант Роберт Бэрнс тэрэ бүлэгые толгойлно. «Коммунизм, Куба аюул тохёолдуулна» гэжэ США-да идхагдадаг. Энэ нюуса суглаан тэрэ тохёолдоһон аюултай тэмсэхэ бэлэдхэл хэхэ зорилготой. «Кубын газаа тээ, харин гүрэндэ хорожо байһан Кубын правительствые мэдэрхэ» гэжэ тэндэнь дурадхагдана. Эдээн тушаа анхаралаа табиха шухала гээд нүхэр Зорин һанамжалба.

США-гэй түлөөлэгшын хэлэһэн үгэ США-гэй правительствын бодотоор бэелүүлдэг хэрэгүүдтэй огтолон тааралданагүй. Энээниень тодорхойлжо үгэхэ хэрэгтэй гэжэ СССР-эй түлөөлэгшэ эрилтэ табиба. Кубада эсэргүүгээр США-гэй талаһаа бэлдэгдэжэ байһан шэнэ добтолгоһоо шалтагаалан, уласхоорондын эб найрамдалда, аюулгүй байдалда аюул тохёолдуулагдана. Энээн тухай Кубын республикын революционно правительствын оруулһан дурадхал зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Энэ ушар юу харуулааб гэхэдэ, багахан орон Кубада эсэргүүгээр агуу ехэ гүрэнэй—США-гэй добтолон орохоёо байһан ушарые бүхы дэлхэйн хүн зон зэбүүрхэн угтаба гээд В. А. Зорин тэмдэглэбэ.

Холбоото Штадууд, тэдээндэ мэдэлтэй Латиин Америкын зарим оронууд Кубада тогтоогдоһон засаг түрые тон буруушааһан «номнол» гарһан юм гээд нүхэр Зорин үргэлжэлүүлээ. Гэбэшье Парагвайда Гватемалада, Доминиканска республикада болон бусад газарта США-гэй заабаряар тогтоогдоһон засаг түрэ иигэжэл буруушаагданагүй бшуу. Зүгөөр Кубада тогтоогдоһон демократическа, ёһотойл арадай байгуулалта муушалан буруушаагданал гээд нүхэр Зорин хэлэбэ.

Кубада эсэргүү добтолго хэхэ зорилготой этэгээдүүд ёһотойл арадай тэрэ байгуулалтые буруушаана. Кубые ОАГ-һаа гаргахаяа һанана, тиигэжэ Кубын дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохо зорилго табина.

Багахан гүрэнтэй—Кубатай харилсаха тушаа ООН-эй Уставай гол гуримуудые США сахихаһаа арсана гээшэ. Тиигэжэ Латиин Америкын дулдыданги зарим оронуудые ООН-эй Уставай тэдэ гуримуудһаа арсахыень баадхана.

Кубын хэрэгүүдтэ США-гэй оролсолгые болюулха тухай Румыниин, Чехословакиин оруулһан резолюциин проектые В. А. Зорин дэмжэбэ.

Удаалуулан США-гэй делегат Стивенсон үгэ абаа. Кубын оруулһан буруушаалта «хэрэггүй хөөрэлдөөн» болоно гээд тэрэ һанамжалаа. США хадаа Кубада эсэргүү шэнэ добтолго бэлдэнэ гэһэч «ямаршье баримтанууд» байхагүй гээд делегадуудай дурдаһан баримтануудые хараада абангүй тэрэ мэдүүлбэ. Кубада добтолон орохын түлөө Холбооото Штадууд хүнүүдые хаанашье һурганагүй гэжэ тэрэ шашаба. Зүгөөр Кубын контрреволюционернүүд США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ абтажа байна гэжэ мэдэрээ.

Политическэ комитедэй үсэгэлдэрэй заседанида Марокын, Непалай делегадууд үгэ хэлэбэ. ООН-эй Уставые сахиха ёһотой, дотоодын хэрэгүүдтэ оролсохогүй, шухалын шухала асуудалнуудые амгалан ёһоор шиидхэхэ гурим бодотоорнь бэелүүлхэ ушартай гээд тэдэнэр һанамжалаа.

Советскэ Союз Норвеги хоёрой хоорондо баталагдаһан хэлсээнэй ёһоор хилэ шадарай Пасвикэльв мүрэн дээрэ гидроэлектростанцинууд баригдахаар хараалагдаа. Гэдэнэй элшэ хүсэн совет газар дээрэһээ Хойто Норвегиин райондо дамжуулагдаха юм. Мүнөө нэгэдэхи станциин барилга эхилээ. Эндэ 20 метр үндэртэй хаалта баригдаха юм. Зураг дээрэ: хилэ шадарай мүрэн дээрэ.
НТБ-ТАСС-эй фото.

Гагаринние к... баяртайгаар...

НИКОЗИ, фе... (ТАСС). Үнинэй... һэн айлшан, түр... монавт Юрий ... Кипрын ниисл... хүн зон баяр ... тайгаар угтаа.

Үсэгэлдэр Ни... дэрэйхэр гоёо... дэһэн байгаа. ... Союзай түлөөл... хын тулада го... хүн зон үйлсэн... гэжэ һанахаа... Гагаринай п... хүнүүд гартаа... ябаа, мүн гэр... талада, авто... дээрэ тэрэнэй ... харагдана. С... алдарта хүбүүн... до ороходонь ... «Кипртэ айлш... үгэнүүд ород ... бэшээтэй байба...

Аэропортһоо ... холоо, Юрий ... һуужа ябаһан ... шина үйлсэнүүд... һан Кипрын оло... хэтэдэй дунд... гэжэ ябажа гар... рин!», «Хани б... найрамдал!», «Х... һэн юрөөлнүүд... хид нэгэтэ б... байгаа. Городой ... таксасай талма... лоһон ехэ мити... һан олон түм... нэрьемэ удаан ... шалгаар советск... тые угтаһан ба... арадта, тэрэн... хүбүүн Юрий Га... ни халуун мэд... кипрынхидэй ха... һые энэ митинг ...

«Кипр—СССР... гэмэй түрүүлэг... мэр Фамагуста ... тинг дээрэ амар... хэлээ. Тэрэнэй ... байхада, нэгэтэ ... ташалган бол... Союзай хүндэлэ... лагдаһан юрөөл... даа.

Юрий Гагари... үгэ хэлэхэдээ, с... зүгһөө Кипрын ... лүүн амаршал... байна.

У. К. Кек... Финляндиин п... һунгаг...

ХЕЛЬСИНКИ... лиин 15. (ТАС... хи зургаан ж... соо Финляндии... тын һунгалтые... дай коллеги ... нистр М. Миет... рүүлэлгэ доро ... гэргөө. Энэ бол... оной мартын ... юм. Дуугаа үг... шын турта ... президентээр У... Кекконен һунга... нэй түлөө 300 ... дуунинь үгтөө...

М. Глезосые сүлөөлхэ тухай хуулии...

АФИНЫ, февралиин 15. (ТАСС). Депутат... зосые дары сүлөөлхэ тухай хуулиин проекты... баримталдаг нэгэдэмэл демократическа парти... ска фракци үсэгэлдэр парламентын үзэмжэд... лиин проектдэ хабсаргагдаһан тайлбариин бэ... онсолон тэмдэглэгдэнэ. Глезосые түрмэдэ хааһ... болон дэлхэйн олониитэ эрид шууд буруушаа... буруушааһаааршье. Грециин засагаархидай ... хэмжээе конституцида харша, демократида хар... циин, дэлхэйн бусад оронуудай юристнүүд, по... лон олониитын ажал-ябуулагшад тоолоно. ... Глезосые парламентын депутадаар һунгахада... баатарые хашалга хэһээлгые буруушааһанаа...

Америкын гүрэнүүдэй организациһаа К...

ВАШИНГТОН, февралиин 15. (ТАСС). А... нүүдэй организациин (ОАГ) соведэй заседани... дэ болоо. Энэ зүблөө эмхидхэгшэд ОАГ-һаа К... ябадалые хуулишалан батадхабабди гэжэ ха... лоһон байха юм. Энэ ушарта яажа бэлэдхэһы... та гэршэлэн харуулна. Кубын делегадуудай ... кресло заседаниин эхилхын бүри урда тээ з... гагдаһан, Кубын делегат заседанида уригдаа...

Гэбэшье Кубада эсэргүү энэ ааша таһалгуу... ха юм. ОАГ-гэй соведтэхи Кубын түлөөлэгшэ ... заседаниин эхилхэдэнь иигэжэ мэдүүлээ. Куб... һаа «гаргаха» гэһэн энэ гурим хуули бусын б... үгэ хэлэхыень соведэй түрүүлэгшын хорихо... шадаа үлэхые Куба оролдоногүй гэжэ заагаа... гын болохын урда тээ Лечуга заседаниһаа гар...

Редактор Ц. Ц. ...

Манай адрес, телеф...

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул Лени... ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. ... 32-74, ответ. секретаря — 27-37, отделов: парт... пропаганды — 24-74, сельского хозяйства и сове... тельства — 47-59, промышленности и транспорта, —35-14, культуры — 34-05, писем и рабселькор... отдел переводов и корректорская — 35-95. б... 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства культ... АССР.

Н00601.